Komparace zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v České republice a na Slovensku

Kristýna Vargová

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	**Kristýna Vargová**
Osobní číslo:	**M21290**
Studijní program:	**B0411P050002 Účetnictví a daně**
Forma studia:	**Prezenční**
Téma práce:	**Komparace zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v České republice a na Slovensku**

Zásady pro vypracování

Úvod
Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.
I. Teoretická část

- Proveďte literární rešerši týkající se dané problematiky.

II. Praktická část

- Analyzujte rozdíly daňového zatížení příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v České a Slovenské republice.
- Na modelových příkladech proveďte srovnání zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v obou zemích.
- Zhodnoťte dosažené výsledky.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

European tax handbook. 32nd ed. Amsterdam: International Bureau of Fiscal Documentation, 2021. ISBN 978-90-8722--690-9.
RINDOVÁ, Iva a ROHLÍKOVÁ, Jana. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2023*. 31. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2023. ISBN 978-80-7554-381-3.
SCHULTZOVÁ, Anna. *Daňovníctvo: učebnica*. Prvé vydanie. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7552-509-3.
VANČUROVÁ, Alena. *Zdanění osobních příjmů*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-236-7.
VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana. *Daňový systém ČR 2022*. 16. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676--362-3.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eva Hýžová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **5. února 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **17. května 2024**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

Ing. Milana Otrusinová, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 5. února 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA

BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo –bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: …….

…….
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Práce se zabývá srovnáním daňového zatížení fyzických osob, které je kladeno na příjmy ze závislé činnosti v České republice a na Slovensku. Cílem práce je identifikovat a porovnat klíčové rozdíly ve zdaňování příjmů a posoudit, jak tyto rozdíly ovlivňují daňové zatížení poplatníků v obou zemích. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část v úvodu pojednává o základních pojmech z oblastí daní, následně se zabývá daňovými systémy daných zemí a hlavní důraz je věnován dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v České republice a na Slovensku. Praktická část se nejprve zaměřuje na komparaci legislativních úprav zdanění příjmů ze závislé činnosti ve vybraných zemích. Následně, na modelových příkladech, zobrazuje daňovou povinnost českých a slovenských poplatníků při různé výši příjmů. V závěru práce dochází ke shrnutí zjištěných výsledků, na jejichž základě jsou formulovány doporučení.

Klíčová slova: daň z příjmů fyzických osob, závislá činnost, daňové zatížení, Česká republika, Slovenská republika, daňové úlevy.

ABSTRACT

The thesis deals with a comparison of the tax burden on natural persons imposed on income from employment in the Czech Republic and Slovakia. The aim is to identify and compare key differences in income taxation and assess how these differences affect the tax burden on taxpayers in both countries. The thesis is divided into theoretical and practical part. The theoretical part of the introduction deals with basic concepts in the field of taxes, then it covers the tax systems of the given countries, and the main emphasis is devoted to the tax on income of natural persons from labour income in the Czech Republic and Slovakia. The practical part first focuses on the comparison of legislative regulations related to personal income tax on employment in selected countries. Afterwards, using model examples, it shows the tax liability of Czech and Slovak taxpayers at different income levels. The thesis concludes with a summary of the results, based on which recommendations are formulated.

Keywords: personal income tax, dependent activity, tax burden, Czech Republic, Slovak Republic, tax reliefs.

Ráda bych poděkovala paní Ing. Evě Hýžové, Ph. D. za její vedení, přívětivost a užitečné rady při zpracování mé bakalářské práce. Dále děkuji svým přátelům, rodině a příteli za jejich podporu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD **10**
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE **11**
I TEORETICKÁ ČÁST **12**
1 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ Z OBLASTI DANÍ **13**
1.1 DEFINICE DANĚ 13
1.2 VLASTNOSTI DANÍ 13
1.3 FUNKCE DANÍ 13
1.4 EFEKTIVNÍ SAZBA DANĚ 14
1.5 EFEKTIVNOST DANĚ 14
1.6 DAŇOVÁ KVÓTA 15
1.7 ZÁKLADNÍ KONSTRUKČNÍ PRVKY DANĚ 15
2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY **17**
2.1 DANĚ PŘÍMÉ 17
2.1.1 Daň z příjmů fyzických osob 17
2.1.2 Daň z příjmů právnických osob (DPPO) 18
2.1.3 Daň z nemovitých věcí 18
2.1.4 Daň silniční 18
2.2 DANĚ NEPŘÍMÉ 19
2.2.1 Daň z přidané hodnoty 19
2.2.2 Spotřební daně 19
2.2.3 Energetická daň 19
3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE **21**
3.1 POPLATNÍK DANĚ 21
3.2 PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI 21
3.3 POSTUP VÝPOČTU 22
3.4 ZÁKLAD DANĚ 22
3.5 NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ 22
3.5.1 Bezúplatné plnění 23
3.5.2 Zaplacené úroky z hypotečního úvěru nebo úroky ze stavební spoření 23
3.5.3 Příspěvky na penzijní připojištění nebo doplňkové penzijní spoření 23
3.5.4 Příspěvky na soukromé životní pojištění 23
3.5.5 Zaplacené členské příspěvky 24
3.5.6 Nezdanitelná částka na zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání 24
3.6 ODČITATELNÉ POLOŽKY 24
3.7 SAZBA DANĚ 24
3.8 SLEVY NA DANI 25

3.8.1 Základní sleva na poplatníka 25
3.8.2 Sleva na manžela/manželku 25
3.8.3 Základní sleva na invaliditu 25
3.8.4 Rozšířená sleva na invaliditu 25
3.8.5 Sleva na držitele průkazu ZTP/P 26
3.8.6 Sleva na studenta 26
3.8.7 Sleva za umístění dítěte 26
3.9 DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ 26
3.10 SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJISTNÉ 27
3.10.1 Příspěvky na zdravotní pojištění 27
3.10.2 Pojistné na sociální zabezpečení 27
4 DAŇOVÝ SYSTÉM SLOVENSKÉ REPUBLIKY 29
4.1 DANĚ PŘÍMÉ 29
4.1.1 Daně z příjmů 29
4.1.2 Místní daně 30
4.1.3 Daň z motorových vozidel 32
4.2 DANĚ NEPŘÍMÉ 32
4.2.1 Daň z přidané hodnoty 32
4.2.2 Spotřební daně 33
4.2.3 Daň z pojištění 33
5 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI SLOVENSKÉ REPUBLIKY 35
5.1 POPLATNÍK DANĚ 35
5.2 PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI 35
5.3 POSTUP VÝPOČTU 36
5.4 ZÁKLAD DANĚ 37
5.5 NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ 37
5.5.1 Nezdanitelná část základu daně na poplatníka (NČZDP) 38
5.5.2 Nezdanitelná část základu daně na manželku/manžela (NČZDM) 38
5.5.3 Nezdanitelná část základu daně ve formě příspěvku na doplňkové důchodové spoření 39
5.6 SAZBA DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB 40
5.7 DAŇOVÝ BONUS 40
5.7.1 Daňový bonus na vyživované dítě 40
5.7.2 Daňový bonus na zaplacené úroky 41
5.8 PŘÍSPĚVKY NA SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ 42
5.8.1 Příspěvky na zdravotní pojištění 42
5.8.2 Pojistné na sociální pojištění 42
II PRAKTICKÁ ČÁST 44

6 ANALÝZA ROZDÍLŮ DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI V ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLICE Z HLEDISKA LEGISLATIVNÍ ÚPRAVY 45

6.1 KOMPARACE ZÁKLADU DANĚ 45

6.2 NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ 45

6.3 KOMPARACE SAZEB DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ČR A VE SR 46

6.4 SROVNÁNÍ SLEV NA DANI 46

6.5 KOMPARACE DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ A DAŇOVÉHO BONUSU NA DĚTI 47

6.6 SROVNÁNÍ ZDRAVOTNÍHO POJISTNÉHO 47

6.7 SROVNÁNÍ POJISTNÉHO NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ 48

6.8 SHRNUTÍ ANALÝZY ROZDÍLŮ 50

7 ANALÝZA ROZDÍLŮ DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI V ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLICE NA MODELOVÝCH PŘÍKLADECH 51

7.1 MODELOVÝ PŘÍKLAD 1 - POPLATNÍCI S PŘÍJMY VE VÝŠI MINIMÁLNÍ MZDY 52

7.2 MODELOVÝ PŘÍKLAD 2 – POPLATNÍCI S PŘÍJMY VE VÝŠI PRŮMĚRNÉ MZDY 56

7.3 MODELOVÝ PŘÍKLAD 3 – POPLATNÍCI S PŘÍJMY VE VÝŠI 5NÁSOBKU PRŮMĚRNÉ MZDY 60

8 SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ 65

ZÁVĚR 68

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 69

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK 73

SEZNAM OBRÁZKŮ 74

SEZNAM TABULEK 75

ÚVOD

V současné době je běžné, že lidé vyhledávají nové životní příležitosti a migrují z různých důvodů, jako je hledání zaměstnání, budování partnerských vztahů nebo útěk z konfliktních zón. Při rozhodování o přesunu do ciziny může hrát klíčovou roli také daňový systém cílové země. Tento faktor může být zohledněn při rozhodování, protože má vliv na finanční situaci jednotlivců. Často je rozhodování o migraci spojeno s hledáním země, která nabízí nižší daňové zatížení nebo jiné výhody v oblasti daní. Lidé se zajímají o to, jaké daně budou muset platit, protože to ovlivní jejich disponibilní příjem a životní standard v cílové zemi.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na důkladné srovnání daňového zatížení fyzických osob pracujících na území České republiky a Slovenska. Hlavním cílem je identifikovat klíčové rozdíly v daňovém zatížení mezi těmito dvěma zeměmi a poskytnout komplexní pohled na dopady těchto rozdílů na jednotlivce.

Teoretická část práce se zabývá podrobným studiem dostupné literatury, která se týká dané problematiky. Provádí rozbor konceptů a principů, které ovlivňují zdaňování příjmů ze závislé činnosti, a zkoumá související právní předpisy a dokumenty. Na druhé straně praktická část práce se zaměřuje na konkrétní analýzu rozdílů v daňovém zatížení příjmů ze závislé činnosti fyzických osob mezi Českou republikou a Slovenskem. To zahrnuje nejen legislativní aspekty, ale také praktické aplikace pomocí modelových příkladů a situací při využití různých daňových úlev a výjimek, které mohou mít vliv na celkovou daňovou zátěž jednotlivců.

Metodologie práce je postavena na kombinaci literární rešerše odborné literatury a legislativních dokumentů, komparativní analýzy a modelování různých daňových scénářů. Cílem této metodologie je poskytnout komplexní a ucelený pohled na zkoumanou problematiku, který zohledňuje různé faktory ovlivňující daňové zatížení jednotlivců v obou zkoumaných zemích.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem této bakalářské práce je porovnat daňové systémy České republiky a Slovenska se zaměřením na zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a identifikovat rozdíly a podobnosti zdaňování příjmů v porovnávaných zemích.

Práce je rozčleněna do dvou částí. První část je teoretická a druhá praktická. Obě části se vzájemně prolínají. Teoretická část je zpracována metodou literární rešerše, která čerpá z odborných publikací, internetových článků, zákonů, závěrečných prací a dalších relevantních zdrojů, týkajících se dané daňové problematiky v obou zemích.

Praktická část je strukturovaná do dvou sekcí. Nejprve jsou pomocí analýzy zjišťovány rozdíly zdanění příjmů ze závislé činnosti v obou zemích z hlediska legislativních předpisů. V druhé sekci je využita metoda komparace, v niž jsou teoretické znalosti získané z průzkumu literární rešerše aplikovány na modelové příklady, které ilustrují, jak se daňové zatížení projevuje na různých velikostech příjmů jednotlivců v obou zemích s cílem prakticky demonstrovat dopad daňových systémů na příjmy ze závislé činnosti fyzických osob.

V závěru bakalářské práce jsou formou syntézy shrnuty dosažené výsledky a doporučení týkající se dané problematiky.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ Z OBLASTI DANÍ

V úvodu práce je důležité objasnit základní pojmy z oblasti daní, které jsou potřebné k pochopení následujících kapitol.

1.1 Definice daně

Dle Vančurové a Zídkové (2022, s. 1) lze daň definovat ze dvou hledisek. Z právního hlediska, kdy je daň zákonem stanovená neboli povinná platba do veřejného rozpočtu a kdy se daní přímo nazývá jako například daň silniční či daň spotřební. Z hlediska ekonomického však nezáleží, na tom, zda je přímo v názvu platby slovo daň uvedeno, ale záleží na vlastnostech platby.

V daňovém řádu je však daň definovaná jako peněžité plnění zákonem označováno jako daň, clo nebo poplatek, ale také jako daňový odpočet, daňová ztráta či příslušenství daně, čímž se rozumí například úroky, pokuty, penále apod. (Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád)

1.2 Vlastnosti daní

Daň je charakterizována jako:

- **povinná** – jelikož daně slouží převážně k financování veřejných statků a služeb, ze kterých mají užitek všichni obyvatel je potřeba, aby se na placení daní podíleli všichni občané,
- **zákonem uložená platba plynoucí do veřejného rozpočtu** – jedinou možností, jak ukládat povinnost platit daně, je prostřednictvím závazné právní normy, jako je v tomto případě zákon,
- **nenávratná** – platbou daně nevzniká subjektu žádné nárokované plnění,
- **neekvivalentní** – výše zaplacené daně se nerovná výši užitku z této platby,
- **neúčelová** – není známo na co bude zaplacená daň použita,
- **pravidelná** – většina daní se platí v pravidelných časových intervalech. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 2-3)

1.3 Funkce daní

Kromě vlastností, které daně musí splňovat, naplňují také spoustu funkcí. Základní funkcí daní je naplnění státního rozpočtu, což má za úkol **funkce fiskální**, která musí být vždy

dodržená. Aby však nedošlo k nežádoucím makroekonomickým či mikroekonomickým dopadům, musí se brát v potaz také ostatní funkce daní. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 3)

Další je **alokační funkce,** jejíž úkol je přerozdělovat finance. V praxi to znamená, že se finanční prostředky přidávají tam, kde je jich nedostatek a ubírají se tam, kde je jich přebytek. Tato funkce se aplikuje, když hrozí tržní selhání. (Kubátová, 2018, s. 19)

Funkce redistribuční, která má za úkol redukovat odchylky v příjmech daňových subjektů. Což znamená, že bohatší jedinci by měli platit daně vyšší a chudší jedinci by měli platit daně nižší. (Vančurová a Zídková, 2022 s. 4)

Stimulační funkce by měla subjekty podněcovat k placení daní v tom ohledu, že když je platí poctivě stát jim poskytuje různé formy úlev, například když podnikatel dosáhne ztráty z podnikaní může si ji v následujících letech odečíst od zisku. Na straně druhé však stojí negativní stimulace, pod niž si lze představit vysokou daň na alkohol či tabákové výrobky jejichž spotřebu chce stát omezit. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 4)

K potlačení cyklických výkyvů v ekonomice slouží **funkce stabilizační**. O této funkci se však vedou různé debaty, a neoklasické ekonomické teorie nesouhlasí s použitím daně jakožto nástrojem ke stabilizování ekonomiky. (Klimešová, 2018, s. 30)

1.4 Efektivní sazba daně

Jedná se o užitečný ukazatel, zobrazující skutečné daňové zatížení fyzických a právnických osob. Používá se zejména při porovnávání daňových zatížení jednotlivých států. U fyzických osob, je efektivní sazba daně vypočtena podílem celkové zaplacené daňové povinnosti (zahrnující všechny konstrukční prvky) a celkového ročního výdělku. U právnických osob, se efektivní sazba daně vypočítá podílem skutečně zaplacené daně a čistým ziskem. (Kagan, 2021)

1.5 Efektivnost daně

Od pojmu efektivní sazba daně je však třeba odlišit pojem efektivnost daně, jehož význam je naprosto odlišný. Při efektivnosti daně je třeba brát v potaz více aspektů. Je pohlíženo na distorzi daně, která poukazuje na to, do jaké míry jsou poplatníci ovlivňováni výši daně při jejich rozhodování. Dále se hodnotí, jak vysoké náklady jsou spojené s výběrem daně. Zde se rozlišují přímé náklady, které se týkají především výdajů na správu, výběr a kontrolu daní ze strany státu. A nepřímé náklady, které vznikají poplatníkům daně, k tomu, aby daň

správně vyčíslili a odvedli, jedná se například o náklady spojené s vedením účetnictví či daňové evidence. (Široký, 2016, s. 37)

1.6 Daňová kvóta

Daňová kvóta je ukazatelem daňového zatížení v daném státě. Ke zjištění daňové kvóty se vypočítá daňová zátěž vzhledem k hrubému domácímu produktu.

Jsou rozeznávány dvě pojetí daňové kvóty:

- Jednoduchou daňovou kvótu, která zahrnuje pouze daně v užším slova smyslu, což jsou ty, které mají slovo daň přímo ve svém názvu, jako například daň z příjmů fyzických osob.
- Složenou daňovou kvótu, ve které jsou zahrnuté všechny platby splňující vlastnosti daně, tedy i povinné pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, ale také clo. (Klimešová, 2018, s. 20)

1.7 Základní konstrukční prvky daně

Daňový subjekt

Daňový řád definuje daňový subjekt jako osobu, která má právo a povinnost daň správně vyměřit v zákonem dané lhůtě a tuto daň také v požadované době uhradit v případě vzniku nedoplatku. Daňový subjekt je též osoba charakterizovaná zákonem jako poplatník či plátce daně. (Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád)

Poplatník daně

Poplatníkem daně se rozumí daňový subjekt, který má daňovou zátěž, která snižuje jeho příjem. (Vančurová a Zídková, 2022, s.6)

Plátce daně

Plátce daně je definován jako daňový subjekt, který je povinen daň vypočítat, vybrat a odvést do veřejného rozpočtu. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 6)

Předmět daně

Předmětem daně, je to na co se daň vztahuje neboli z čeho se platí a je základem pro výpočet daňové povinnosti. (Vančurová a Zídková, 2022, s.8)

Základ daně

U každé daně je zákonem vymezen základ daně, který představuje předmět daně v měrných jednotkách, například v m^2, Kč, kusech apod. (Vančurová a Zídková, 2022, s.12)

Sazba daně

Sazba daně je stanovený poměr, buď procentuální nebo pevný, na základě, kterého se určuje výše daně z konkrétního předmětu zdanění. (Vančurová a Zídková, 2022, s.15)

Druhy sazeb:

- **Pevná** – jedná se o sazbu vyjádřenou v pevné částce, která se většinou využívá u základu daně, který je vyjádřen ve fyzikálních jednotkách.
- **Relativní** – sazba daně je určená v procentech a většinou se využívá u základu daní vyjádřených v peněžních jednotkách.
    - **Lineární** – roste-li základ daně, sazba daně zůstává furt stejná.
    - **Progresivní** – se zvyšujícím se základem daně se zvyšuje sazba daně.
        - **Stupňovitá progrese** – jsou stanovené úrovně, od kterých výše sazby daně roste. Při překročení dané úrovně je celý základ daně zdaňován vyšší sazbou daně.
        - **Klouzavá progrese** – převýší-li základ daně danou úroveň, zdaňuje se vyšší sazbou daně jen ta část základu daně, která danou hranici překročila. (Vančurová a Zídková, 2022, s.15-21)

Zdaňovací období

Rozdělují se daně za zdaňovací období a na zdaňovací období.

- **Za zdaňovací období –** daň je vyměřována až po skončení zdaňovacího období a je určená lhůta, do které musí být daň vyměřena.
- **Na zdaňovací období –** během zdaňovacího období existuje pevně stanovené datum, do kterého je třeba uhradit daň. (Vančurová a Zídková, 2022, s.28)

Rozpočtové určení

Jak je zmíněno výše, základní funkcí daní je naplnění státního rozpočtu, avšak státní rozpočet není jen jeden, ale je jich hned několik. A to, do jakého rozpočtu bude plynout příjem z výběru určité daně je upraveno zákonem o rozpočtovém určení daní č. 243/200 Sb. (Klimešová, 2018, s. 18)

2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY

Obrázek 1 zobrazuje daně vybírané v ČR, které jsou v následujících kapitolách popisovány. Výchozí rozdělení daní v daňovém systému ČR je na daně přímé a daně nepřímé, toto pojetí rozlišení daní vychází ze způsobu zátěže příjmu poplatníka. (Kubátová, 2018, s. 20)

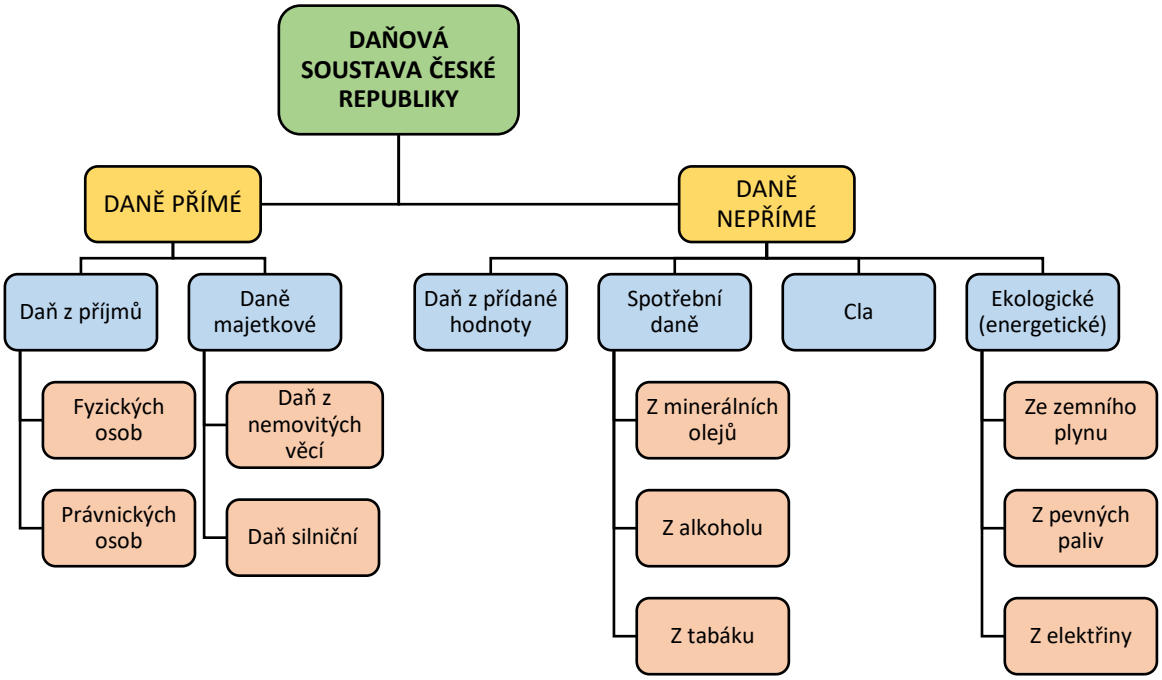

Obrázek 1 Daňová soustava České republiky (zdroj: vlastní zpracování dle Vančurové a Zídkové, 2022, s. 47,49)

2.1 Daně přímé

Poplatník hradí daně přímé ze svého vlastního příjmu a není očekáváno, že by je mohl přeřadit na jinou osobu. Tato kategorie zahrnuje daně z příjmů a daně majetkové. (Kubátová, 2018, s. 20)

2.1.1 Daň z příjmů fyzických osob

Jedná se o tzv. důchodovou daň, která se zabývá zdaňováním:

- příjmů ze závislé činnosti (§6),
- příjmů ze samostatné činnosti (§7),
- příjmů z kapitálového majetku (§8),
- příjmů z nájmu (§9),

- ostatních příjmů (§10). (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

2.1.2 Daň z příjmů právnických osob (DPPO)

Daň z příjmů právnických osob se vztahuje zejména na právnické osoby, kterými jsou myšleny akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným a družstevní podniky, u komanditní společnosti je DPPO vybírána pouze z příjmů připadajících na komanditisty. Dále se tato daň vztahuje na organizační složku státu a obecně fondy (podílové, svěřenecké, penzijní atd.). Jedná-li se o veřejně prospěšné organizace, jejichž hlavní činností není podnikání, tak dani z příjmů právnických osob podléhají pouze příjmy z reklamy, členského příspěvku, v podobě úroku nebo pronájmu. (European tax handbook 2021, s. 269-270; Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Základem pro výpočet DPPO je rozdíl, o který příjmy, převyšují výdaje, za dané zdaňovací období, který je následně upravován dle zákona o dani z příjmů. Vede-li poplatník podvojné účetnictví, je základem daně výsledek hospodaření. Nevede-li poplatník účetnictví nebo vede pouze jednoduché účetnictví je základem daně rozdíl mezi příjmy a výdaji. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

2.1.3 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí se skládá ze dvou druhů daní.

1. Daň z pozemku, která zdaňuje pozemky na území České republiky evidované v katastru nemovitostí a výše její sazby se odvíjí od druhu pozemku. Jedná-li se o stavební pozemek tato sazba se ještě násobí koeficientem, který se odvíjí od počtu obyvatel v obci. (Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí)
2. Daň ze staveb a jednotek se vztahuje na stavby a jednotky nacházející se na území České republiky. Základem této daně je výměra zastavěné plochy v m^2. Nepřesahuje-li výměra 16 m^2 daň se neplatí, výměra nad 16 m^2 je zdaňována sazbou daně, která je vyjádřena v Kč na m^2 a její výše záleží na druhy stavby. (Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí)

2.1.4 Daň silniční

Dani silniční podléhají vozidla spadající pod určité kategorie vyjmenované v zákoně č. 16/1993 Sb., o dani silniční. Výše této daně se odvíjí od kategorie vozidla, zdvihového objemu motoru a počtu náprav. (Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční)

2.2 Daně nepřímé

Nepřímé daně nezatěžují příjmy plátce, ale konečného spotřebitele neboli poplatníka. Plátce daň pouze vypočte, vybere a odvede finančnímu úřadu. Pod nepřímé daně spadá daň z přidané hodnoty, daně spotřební a energetické a cla. (Kubátová, 2018, s. 20)

2.2.1 Daň z přidané hodnoty

Předmětem této daně je dodání zboží, poskytnutí služeb, pořízení zboží nebo nového dopravního prostředku z jiného členského státu anebo dovoz zboží. Všechna tato plnění musí být konaná za úplatu a místem plnění musí být Česká republika. Daň z přidané hodnoty je uplatňována ve třech sazbách. Základní sazba je ve výši 21 %, první snížená sazba je 15 % a druhá snížená sazba 10 %. V příloze zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty se nachází seznamy určující, jaké sazbě daně určité zdanitelné plnění podléhá. (Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

2.2.2 Spotřební daně

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních se zabývá zdaňováním takzvaných vybraných výrobků, kterými jsou myšleny minerální oleje, líh, pivo, víno a meziprodukty, tabákové výrobky. Spotřebními daněmi jsou

- daň z minerálních olejů,
- daň z lihu,
- daň z piva
- daň z vína a meziproduktů,
- daň z tabákových výrobků,
- daň ze zahřívaných tabákových výrobků a
- daň ze surového tabáku. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních)

2.2.3 Energetická daň

Pod energetické daně spadá daň ze zemního plynu a některých dalších plynu a daň z pevných paliv a daň z elektřiny. Správu těchto daní vykonávají orgány Celní správy ČR. Základem daně ze zemního plynu je množství plynu v MWh spáleného tepla a sazba se odvíjí od druhu tepla spáleného pro plyn. Jedná-li se o daň z pevných paliv, jejím základem je množství

pevných paliv vyjádřených v GJ spáleného tepla v původním vzorku. Daň z elektřiny zdaňuje elektřinu uvedenou pod kódem nomenklatury 2716 a základem pro její výpočet je množství elektřiny v MWh a sazba činí 28,30 Kč/MWh. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních)

3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE

Příjmem ze závislé činnosti je myšlena zejména mzda, repektivě plat neboli pravidelný příjem jednotlivce plynoucí z jeho zaměstnání. (Vančurová, 2021, s. 113)

3.1 Poplatník daně

Poplatníci daně z příjmu fyzických osob jsou rozdělováni na daňové rezidenty a daňové nerezidenty.

a) Daňovými rezidenty se rozumí fyzické osoby, které mají na území ČR bydliště nebo se zde zdržují alespoň 183 dní. Mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.

b) Daňovými nerezidenty jsou poplatníci nesplňující definici daňového rezidenta nebo to o nich stanoví mezinárodní smlouvy. Jejich daňová povinnost se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR. (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.2 Příjmy ze závislé činnosti

Příjmy ze závislé činnosti jsou dle zákona o dani z příjmů definovány jako

a) plnění v podobě
    1. příjmu ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce (pracovní poměr, dohodu o pracovní činnosti, dohodu o provedení práce),
    2. funkčního požitku,

b) příjmy za práci
    1. člena družstva,
    2. společníka společnosti s ručením omezeným,
    3. komanditisty komanditní společnosti,

c) odměny
    1. člena orgánu právnické osoby,

2. likvidátora. (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.3 Postup výpočtu

Následující tabulka 1 zobrazuje postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, obsahující položky, které jsou detailně popisovány v následujících podkapitolách.

Tabulka 1 Postup výpočtu daně z příjmů FO ze závislé činnosti v ČR (zdroj: vlastní zpracování dle Vančurové a Zídkové, 2022, s. 152)

ZÁKLAD DANĚ (ÚHRN PŘÍJMŮ Z §6)
- nezdanitelné části základu daně a odčitatelné položky
= ZÁKLAD DANĚ PO SNÍŽENÍ (ZAOKROUHLENÝ NA STOVKY KORUN DOLŮ)
x 15 %, respektive 23 % z ročního sníženého základu daně (roční zdanitelné mzdy)
= DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB
- slevy na dani
= DAŇ PO UPLATNĚNÍ SLEV
- daňové zvýhodnění na dítě
= DAŇOVÁ POVINNOST / DAŇOVÝ BONUS

3.4 Základ daně

Osoby mající příjem pouze ze závislé činnosti neboli zaměstnanci jsou měsíčně odměňováni hrubou mzdou, která představuje dílčí základ daně. Součet dílčích základů daně tvoří celkový základ daně. (Rindová a Rohlíková, 2023, s. 14)

3.5 Nezdanitelné části základu daně

Jedná se o položky snižující základ daně, které mohou uplatnit poplatníci, kteří jsou daňový rezidenty, ale také daňový nerezidenti, jejichž celkové příjmy jsou minimálně z 90 % ze zdrojů na území ČR. Nezdanitelné části základu daně lze využít formou podáním daňového přiznání nebo ročním zúčtováním u zaměstnavatele. (Rindová a Rohlíková, 2023, s. 147; Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.5.1 Bezúplatné plnění

Poskytne-li poplatník ve ZO bezúplatné plnění neboli dary obcím, krajům, organizačním složkám státu, pořadatelům veřejných sbírek nebo právnickým osobám se sídlem na území ČR například na vědu, výzkum, k odstranění následků živelních pohrom, politickým stranám, na účely náboženské a tak dále, může si je odečíst od svého základu daně. K tomu, aby mohla být tato nezdanitelná část uplatněna musí být součet bezúplatných plnění minimálně 1 000 Kč nebo přesahovat hodnotu 2 % ZD a maximálně lze odečíst 15 % z celkového ZD. Bezúplatným plněním se také rozumí darování krve nebo složek krve (plazmy, krevních destiček, kostní dřeně), kdy si může poplatník od ZD odečíst 3 000 Kč za každý odběr, dále darování orgánu nebo krvetvorných buněk, jejichž odběr je oceněn na 20 000 Kč. (Rindová a Rohlíková, 2023, s. 147-148; Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.5.2 Zaplacené úroky z hypotečního úvěru nebo úroky ze stavební spoření

Od základu daně si lze odečíst částku odpovídající zaplaceným úrokům ze stavebního spoření, úrokům z hypotečního úvěru poskytnutého bankou, sníženým o státní příspěvek, úvěru poskytnutého stavební spořitelnou, bankou anebo zahraniční bankou v souvislosti s úvěrem ze stavebního spoření nebo s hypotečním úvěrem. Dále úroky z úvěru, který je použit k financování bytových potřeb (výstavba bytového domu, rodinného domu, jednotky). Byl-li úvěr sjednán do 31.12.2020 může být souhrn úroků jedné domácnosti uplatněn až do výše 300 000 Kč za ZO, tj. 25 000 Kč měsíčně. Tato částka se však snižuje na polovinu na úroky obstarané po 1. 1. 2021, tudíž lze využít maximálně částku 150 000 Kč za ZO neboli 12 500 Kč za každý měsíc. (Rindová a Rohlíková, 2023, s. 149-152; Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.5.3 Příspěvky na penzijní připojištění nebo doplňkové penzijní spoření

Poplatníci, kteří ve ZO přispívali na své penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění dle smlouvy o penzijním pojištění uzavřeném mezi poplatníkem a institucí penzijního pojištění, doplňkové penzijní spoření, si můžou svůj ZD snížit o tyto příspěvky maximálně však do výše 24 000 Kč. (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.5.4 Příspěvky na soukromé životní pojištění

Další nezdanitelnou částí základu daně, kterou si může poplatník odečíst od základu daně je zaplacené pojistné, maximálně však 24 000 Kč za ZO na jeho soukromé životní pojištění. Musí být splněn předpoklad, že výplata pojistného plnění je sjednána až po 60 kalendářních

měsících od uzavření smlouvy a současně nejdříve v kalendářním roce, v jehož průběhu dosáhne poplatník věku 60 let a zároveň dle pojistné smlouvy není umožněna výplata jiného příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy. Jedná-li se navíc o pojistnou smlouvu s pevně sjednanou pojistnou částkou pro případ dožití je podmínkou uplatnění u pojistné smlouvy s pojistnou dobou od 5 do 15 let včetně, částka minimálně 40 000 Kč a pojistná smlouva u níž je pojistná doba sjednaná nad 15 let musí mít sjednanou pojistnou částku alespoň 70 000 Kč. (Rindová a Rohlíková, 2023, s. 157-158; Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.5.5 Zaplacené členské příspěvky

Jsou-li zaměstnancem, který je členem odborové organizace ve ZO zaplacené členské příspěvky odborové organizaci, která dle svých stanov obhajuje hospodářské a sociální zájmy zaměstnanců, tak si může zaměstnanec od svého základu daně odečíst tuto část do výše 1,5 % zdanitelných příjmů ze závislé činnosti, maximálně však 3 000 Kč. (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.5.6 Nezdanitelná částka na zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání

Uhradil-li si poplatník ve ZO zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání dle zákona může si tuto úhradu odečíst od základu daně, a to až do výše 10 000 Kč. (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.6 Odčitatelné položky

Dalšími daňovými úlevami, které mohou být odečteny od základu daně jsou odčitatelné položky, kterými se rozumí dosažená ztráta, výdaje vynaložené na výzkum a vývoj, na podporu odborného vzdělávání, na podporu pořízení majetku na odborné vzdělávání a výdaje vynaložené na žáka nebo studenta. Odčitatelné položky však mohou využít pouze právnické osoby nebo podnikající poplatníci. (Vančurová, 2021, s. 300-304; Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.7 Sazba daně

Sazba daně z příjmů fyzických osob je ve dvou výších. Část základu daně nepřesahující 1 935 552 Kč neboli 48násobek průměrné mzdy, která je v roce 2023 stanovená v částce 40 324 Kč je zdaňována 15 % sazbou daně. Část základu daně, která přesahuje 1 935 552 Kč

podléhá sazbě daně ve výši 23 %. (Rindová a Rohlíková, 2023, s. 13; Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.8 Slevy na dani

Slevy na dani snižují částku představující vypočítanou daň a jejich působení má tedy okamžitý efekt. (Vančurová, 2021, s. 309)

3.8.1 Základní sleva na poplatníka

Všichni poplatníci daně z příjmů fyzických osob si mohou svou daňovou povinnost snížit o základní slevu na poplatníka ve výši 30 840 Kč, k jejímuž uplatnění není třeba splnění žádných podmínek. (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.8.2 Sleva na manžela/manželku

Má-li poplatník manželku/manžela, který s ním žije ve společně hospodařící domácnosti a která/ý ve ZO nedosáhl/a vlastního příjmu přesahující za ZO 68 000 Kč může uplatnit slevu ve výši 24 840 Kč. Byl-li manželce/manželovi přiznán nárok na průkaz ZTP/P zvyšuje se sleva na dvojnásobek, tudíž na 49 680 Kč. (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.8.3 Základní sleva na invaliditu

Poplatník si může uplatnit slevu ve výši 2 520 Kč, jestliže mu byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně z důchodového pojištění anebo mu zanikl nárok na invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně z důvodu souběhu nároku na výplatu tohoto invalidního důchodu a starobního důchodu. (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.8.4 Rozšířená sleva na invaliditu

Rozšířenou slevu na invaliditu může využít ve výši 5 040 Kč poplatník, kterému

- je přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nebo jiný důchod z důchodového pojištění,
- zanikl nárok na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně z důvodu souběhu nároku na výplatu invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně a starobního důchodu,

- byla žádost o invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně zamítnuta z jiných důvodů než proto, že není invalidní ve třetím stupni, i když je dle zvláštních předpisů invalidní ve třetím stupni. (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.8.5 Sleva na držitele průkazu ZTP/P

Je-li poplatník držitelem průkazu ZTP/P vzniká mu nárok na slevu na dani ve výši 16 140 Kč. (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.8.6 Sleva na studenta

Poplatník má nárok na využití slevy na studenta v částce 4 020 Kč po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem do dovršení věku 26 let nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, poskytuje-li vysokoškolské vzdělání až do dovršení věku 28 let. (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.8.7 Sleva za umístění dítěte

Výdaje prokazatelně vynaložené poplatníkem za umístění vyživovaného dítěte do předškolního zařízení v daném ZO lze uplatnit jako slevu za umístění dítěte. Tuto slevu však lze využít pouze žije-li vyživované dítě s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti, a to maximálně do výše minimální mzdy za každé vyživované dítě. Vyživuje-li dítě více poplatníků, slevu může uplatnit ve ZO pouze jeden z nich. (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.9 Daňové zvýhodnění

Poplatník, který ve ZO dosáhl příjmů ze závislé nebo samostatné činnosti alespoň ve výši 6násobku minimální mzdy má nárok si svou vypočítanou daň snížit daňovým zvýhodněním na vyživované dítě žijící s ním ve společně hospodařící domácnosti na území EU nebo státu tvořícího EHP. (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

Daňové zvýhodnění je ve výši

- 15 204 Kč ročně na jedno dítě,
- 22 320 Kč ročně na druhé dítě,
- 27 840 Kč ročně na třetí a každé další dítě. (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

Daňové zvýhodnění může být uplatněno ve formě slevy na dani, daňového bonusu nebo slevy na dani a daňového bonusu. Slevou na dani je v případě, že po odečtení daňového zvýhodnění od daně poplatníkovi vychází kladná daňová povinnost. Je-li daňové zvýhodnění vyšší než vypočítaná daň, vzniklý rozdíl je daňovým bonusem, který může poplatník uplatnit v případě, že je jeho hodnota větší než 100 Kč. V případě, že dítě vyživuje v jedné domácnosti více poplatníku může si daňové zvýhodnění uplatňovat pouze jeden z nich a lze jej využívat také měsíčně ve výši 1/12 za každý měsíc, na jehož počátku byly splněny podmínky pro jeho uplatnění. (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

3.10 Sociální a zdravotní pojistné

Sociální pojistné splňuje charakteristiku daně, jelikož se jedná o povinnou platbu do veřejného rozpočtu. V České republice je sociální pojištění rozdělováno na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, které se skládá z důchodového a nemocenského pojištění a státní politiky zaměstnanosti. Vyměřovací základ jak pro sociální zabezpečení, tak zdravotní pojištění u zaměstnanců představuje hrubá mzda neboli úhrn příjmů ze závislé činnosti. (Vančurová, 2021, s. 22-23, 145)

3.10.1 Příspěvky na zdravotní pojištění

Příspěvky na zdravotní pojištění mají zabezpečit, aby občané měli dostupnou kvalitní zdravotní péči a aby byly kryty náklady spojené s léčbou nemocí, prevencí a dalšími zdravotními službami. Jak vyměřovací základ, tak také pojistné se zaokrouhlují na celé koruny nahoru. (Vančurová, 2021, s. 22-23)

Pojistné na zdravotní pojištění se měsíčně odvádí v celkové výši 13,5 % z hrubé mzdy zaměstnance. Zaměstnanci jsou z jeho hrubé mzdy strhávány 4,5 % a zbylých 9 % za něj odvádí zaměstnavatel. Minimální vyměřovací základ zdravotního pojištění vychází z minimální mzdy, která je pro rok 2023 stanovená ve výši 17 300 Kč za měsíc. U zdravotního pojištění není určen maximální vyměřovací základ. (FINANCE.CZ; Vančurová 2021, s. 146, 153; Rindová a Rohlíková 2023, s. 13)

3.10.2 Pojistné na sociální zabezpečení

Pojistné na sociální zabezpečení, které se strhává zaměstnancům z hrubé mzdy v sazbě 6,5 % je odváděné pouze na důchodové pojištění. Část hrazená zaměstnavatelem za zaměstnance činí 24,8 % ze zaměstnancovi hrubé mzdy a z této částky odchází

- 2,1 % na nemocenské pojištění,
- 21,5 % na důchodové pojištění a
- 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti. (Ministerstvo práce a sociálních věcí)

U pojistného na sociální zabezpečení není určen minimální vyměřovací základ, pouze maximální vyměřovací základ, který pro rok 2023 představuje částku 1 935 552 Kč, jelikož není stanoven na měsíc, ale na rok. (Vančurová, 2021, s. 145, 153; Ministerstvo práce a sociálních věcí)

4 DAŇOVÝ SYSTÉM SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Současná daňová soustava Slovenské republiky vychází z daňové soustavy ustanovené 1. ledna 1993, v průběhu let však došlo ke spoustě úpravám. Následující hierarchický model zobrazuje aktuální rozložení daňové soustavy na Slovensku. (Schultzová, 2021, s. 44)

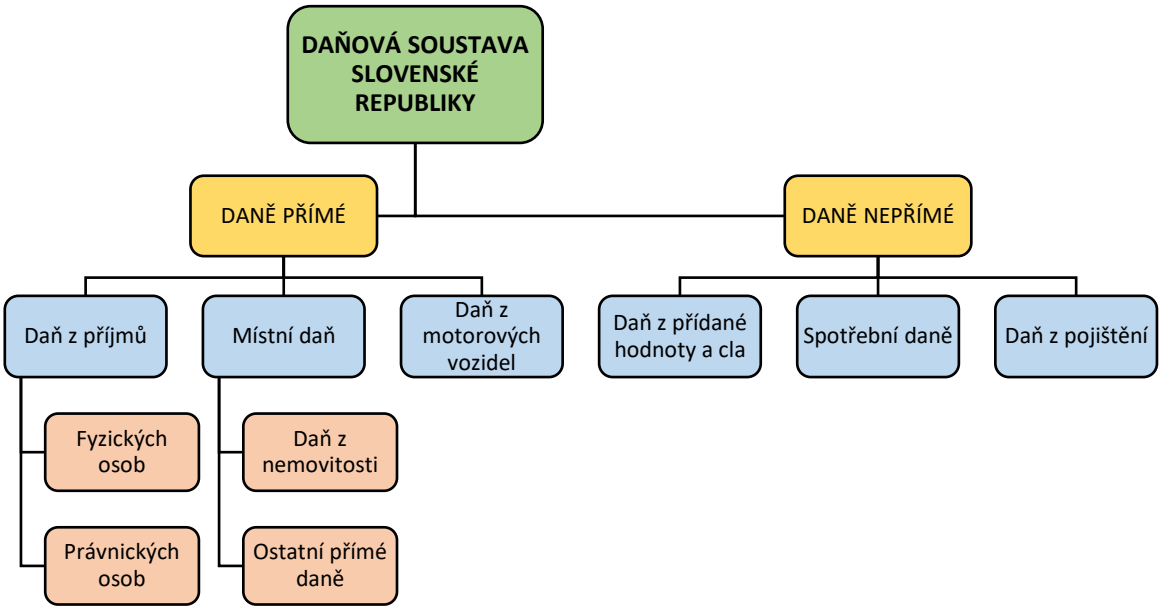

Obrázek 2 Daňový soustava Slovenské republiky (zdroj: vlastní zpracování)

4.1 Daně přímé

Přímé daně si od vzniku samostatné Slovenské republiky v roce 1993 prošli velkými změnami. Zprvu byla daň z příjmů fyzických osob progresivní klouzavou sazbou daně, která se pohybovala v rozmezí od 15 % do 42 % a daň z příjmů právnických osob byla ve výši 45 %. Jelikož však SR usilovala o hospodářský rozvoj obě tyto sazby v průběhu let klesaly, zejména za účelem zvýšení podnikatelské iniciativy a pracovní angažovanosti. (Válek et al., 2023, s. 35-37)

Daně přímé se rozdělují na daně z příjmů a daně místní.

4.1.1 Daně z příjmů

Daně z příjmů jsou dále rozdělovány na:

a) **Daň z příjmů fyzických osob**

Fyzickou osobou se rozumí osoba, která má právní subjektivitu, což znamená, že je způsobilá vykonávat své práva a povinnosti, od narození do smrti. (Zákon č. 40/1964 Zb., Občianský zákonník)

Tato daň se koncentruje na zdanění příjmů, které fyzická osoba získala prostřednictvím různých aktivit nebo manipulací s jejím majetkem. Legislativa klasifikuje tyto příjmy do následujících kategorií:

- příjmy ze závislé činnosti neboli zaměstnání (§5),
- příjmy z podnikání, z jiné samostatně výdělečné činnosti, z pronájmu a z použití díla a z použití uměleckého výkonu (§6),
- příjmy z kapitálového majetku (§7),
- ostatní příjmy (§8). (Schultzová, 2021, s. 49; Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

b) Daň z příjmů právnických osob

Předmětem daně jsou příjmy z jakékoliv činnosti nebo z nakládáním s majetkem, které právnická osoba získala a podléhají dani z příjmů právnických osob, pokud není zvláštními předpisy stanoveno jinak. (European tax handbook 2021, s. 1085; Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

V případě, že poplatník vede podvojné účetnictví, základ daně vychází z výsledku hospodaření, který se dále upravuje o položky definované v daňových zákonech SR. U poplatníků vedoucí jednoduché účetnictví nebo daňovou evidenci je základem daně rozdíl mezi příjmy a výdaji. (European tax handbook 2021 s. 1085-1086; Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

4.1.2 Místní daně

Výnosy z výběru místních daní plynou do místních rozpočtů, pro které představují konzistentní zdroj příjmů. (Válek et al., 2023, s. 124)

V zákoně č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady je definováno jaké místní daně může obec vybírat. Jedná se o:

a) Daň z nemovitosti, která zahrnuje daň z pozemků, daň ze staveb a daň z bytů a z nebytových prostorů v obytném domě nacházejících se na území SR.

b) **Daň za psa** se týká psů starších 6 měsíců chovaných fyzickou anebo právnickou osobou.

c) **Daň za užívání veřejného prostranství**, jejíž předmětem daně je zvláštní užívání veřejného prostranství. Zvláštním užíváním se rozumí umístění zařízení sloužícího k poskytování služeb (např. stánek s rychlým občerstvením), umístění stavebního zařízení, prodejního zařízení (např. novinový stánek), zařízení cirkusu, zařízení lunaparku a jiných atrakcí, umístění skládky, trvalé stání vozidla mimo hlídané parkoviště a podobně. Pod pojmem veřejné prostranství je myšlen pozemek ve vlastnictví obce, který je přístupný veřejnosti.

d) **Daň z ubytování** se týká úplatného přechodného ubytování fyzické osoby v ubytovacím zařízení, čím se rozumí hotel, motel, botel, hostel apod.

e) **Daň z prodejních automatů** platí pro přístroje a automaty, které vydávají zboží za úplatu a jsou umístěny ve veřejně přístupných prostorách. Daň se však nevztahuje na automaty vydávající jízdenky na veřejnou dopravu.

f) **Daň z nevýherních hracích přístrojů** se vybírá z výherních hracích přístrojů, které se spouštějí nebo provozují za úplatu, přičemž tyto hrací přístroje nevydávají peněžní výhry a jsou provozovány v prostorách přístupných veřejnosti. Nevýherní hrací přístroje zahrnují elektronické přístroje na počítačové hry, mechanické a elektronické automaty, výherní hrací přístroje a jiné zábavní herní zařízení.

g) **Daň z vjezdu a setrvání motorového vozidla v historické části města**, jejíž předmětem je, jak z názvu vyplývá, vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města. Tato daň se však nevztahuje na vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města při činnostech souvisejících s ochranou zdraví, majetku a veřejného pořádku. Jak uvádí Schultzová (2021, s. 188), daň může být zavedena pouze takovou obcí, která získala status města a správce daně rozhoduje, ve které části historické oblasti je povolen vjezd motorovým vozidlům.

h) **Daň z jaderných zařízení**, se vztahuje na jaderné zařízení, ve kterém probíhá štěpná reakce v jaderném reaktoru a vyrábí se elektřina, a to i během kalendářního roku. Schultzová (2021, s. 190) objasňuje, že k tomu, aby byly splněny podmínky zdanění, v jaderném zařízení musí docházek k oběma činnostem zároveň. Zdanění nepodléhají zařízení, v nichž dochází pouze k jedné činnosti např. pouze štěpná reakce, ale také zařízení a objekty zpracující jaderné materiály apod. (Zákon č.

582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady)

4.1.3 Daň z motorových vozidel

Jedná se o daň, která původně spadala pod daně místní, a tudíž byla příjmem vyššího územního samosprávního celku. Avšak od roku 2015 byl vydán samostatný zákon č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidel a o změně a doplnění některých zákonů, který je momentálně státním příjmem. (Schultzová, 2021, s. 192)

Tento zákon upravuje zdaňování motorových a přípojných vozidel daných kategorií, která jsou registrovaná ve SR a používaná k podnikání nebo jiné samostatně výdělečné činnosti ve zdaňovacím období. (Zákon č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

4.2 Daně nepřímé

Nepřímé daně jsou zahrnuty v celkových cenách statků a služeb neboli zdanitelných plnění, které jsou placeny konečným spotřebitelem, nepřímá daň je však vypočítaná, vybraná a odvedená do státního rozpočtu plátcem daně. Proto jsou tyto daně nazývány nepřímými, jelikož nejsou spojeny přímo s příjmy osob a podniků, ale jsou spojovány s určitými spotřebami nebo transakcemi. (Schultzová, 2021, s.206)

4.2.1 Daň z přidané hodnoty

Schultzová (2021, s. 207) uvádí, že daň z přidané hodnoty je univerzální daní, jelikož se vztahuje na veškeré výrobky a služby.

Obecně se DPH aplikuje na následující zdanitelná plnění:

- Dodání zboží a poskytnutí služeb za úplatu na území Slovenské republiky osobami povinnými k dani, které jednají jako takové,
- Pořízení zboží z jiného členského státu Evropské Unie za úplatu,
- Dovoz zboží na Slovensko. (European Tax Handbook, 2021, s. 1097; Zákon č. 222/2004 Z. z., o dani z pridanej hodnoty)

Na Slovensku jsou tři výše sazeb daně z přidané hodnoty, které se odvíjejí od druhu zdanitelného plnění. Základní sazba DPH vztahující se na většinu výrobků a služeb je ve výši 20 %. První snížená sazba představující 10 % je aplikovatelná například na ubytovací

služby nebo na mléko, máslo, různé druhy masa, atd. Druhá snížená sazba je ve výši 5 %, ta se uplatňuje pouze na dva druhy zdanitelného plnění a to dodání stavby nebo části stavby, včetně stavebního pozemku, která splňuje podmínky stavby státem podporovaného nájemního bydlení a obnova a rekonstrukce stavby nebo části stavby, včetně stavebních a montážních prací na stavbě, která splňuje podmínky stavby státem podporovaného nájemního bydlení. (Zákon č. 222/2004 Z. z., o dani z pridanej hodnoty)

4.2.2 Spotřební daně

Dalšími daněmi spadajícími pod nepřímé daně, které jsou také finančním břemenem pro konečného spotřebitele jsou spotřební daně. Tyto daně jsou zavedeny především za účelem snížení spotřeby určitých výrobků, přesněji:

- minerálního oleje,
- alkoholických nápojů,
- tabákových výrobků,
- elektřiny, uhlí a zemního plynu,
- líhu. (Schultzová, 2021, s. 283)

Základ spotřebních daní je ve většině případů vyjádřen v naturálních jednotkách, např. u daně z piva nebo vína je ZD vymezen v hektolitrech, u daně z tabákových výrobků je to množství tabákových výrobků vyjádřených v kusech anebo kilogramech a podobně. (Schultzová, 2021, s. 283)

4.2.3 Daň z pojištění

Tato daň se týká pojištění v oblastech neživotního pojištění, pokud je riziko pojištění umístěno na území Slovenské republiky. Riziko je považováno za umístěné na území Slovenska, pokud:

- nemovitost, její příslušenství a obsah nacházející se na území Slovenska jsou pojištěny,
- pojištění se vztahuje na jakýkoli dopravní prostředek, který je nebo má být registrován v příslušném slovenském registru,

- pojistník uzavřel pojistnou smlouvu s pojistnou dobou nejvýše čtyři měsíce na území Slovenska, která se týká rizik spojených s cestováním nebo dovolenou, bez ohledu na konkrétní pojišťovací odvětví,
- v případě dalších situací má pojistník obvykle bydliště na Slovensku nebo je právnickou osobou, jejíž sídlo nebo provozovna spojená s pojistnou smlouvou se nachází na území Slovenska. (Zákon č. 213/2018 Z. z. o dani z poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

5 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Jedná se o daň, která dle nejnovější databáze OECD tvoří na Slovensku až jednu pětinu veškerých daňových příjmu. (OECD 2023, s. 156)

Zákoník práce Slovenské republiky přímo definuje závislou činnost jako práci vykonávanou ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, osobně zaměstnancem pro zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele, v jeho měně, v pracovním čase určeném zaměstnavatelem. (Zákon č.311/2001 Z. z., Zákonník práce)

5.1 Poplatník daně

Poplatníci jsou klasifikováni podle svého občanství nebo národnosti. (Schultzová, 2021, s. 47)

- **Daňový rezident SR** je fyzická osoba, které má na území Slovenské republiky trvalý pobyt, bydliště nebo se zde obvykle zdržuje. Dále je to také fyzická osoba, která sice na území Slovenska nemá trvalý pobyt ani bydliště, ale na jeho území se zdržuje minimálně 183 dní příslušného kalendářního roku. Daňový rezident má neomezenou daňovou povinnost, což znamená, že je povinen ve Slovenské republice zdaňovat jak své příjmy ze zdrojů na území SR, tak i příjmy ze zdrojů ze zahraničí.
- **Daňový nerezident SR** je fyzická osoba, která na území Slovenské republiky nemá trvalý pobyt ani bydliště a ani se zde nezdržují minimálně 183 dní v roce. Řadí se zde také osoby zdržující se na území SR za účelem studia či léčení. Daňový nerezident má omezenou daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy získané na území Slovenska. (Zákon č.595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

5.2 Příjmy ze závislé činnosti

Za příjmy ze závislé činnosti zákon o dani z příjmu č. 595/2003 Z.z. §5 považuje:

- **příjmy ze současného nebo z předchozího pracovněprávního vztahu**, služebního poměru, státně zaměstnaneckého poměru nebo členského poměru, podíl na zisku (dividenda) vyplacený obchodní společností nebo družstvem zaměstnanci bez účasti na základním kapitálu této společnosti nebo družstva,

- **příjmy za práci likvidátorů, prokuristů, nucených správců, členů družstev, společníků a jednatelů** společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností, a to i když nejsou povinni při výkonu práce pro družstvo nebo pro společnost dodržovat příkazy jiné osoby,
- **platy a funkční příplatky ústavních činitelů SR**, veřejného ochránce práv, komisaře pro děti, komisaře pro osoby se zdravotním postižením, poslance Evropského parlamentu, kteří byli zvoleni na území SR, státních zástupců SR a vedoucích ostatních ústředních orgánů státní správy SR stanovené zvláštními předpisy,
- **odměny za výkon funkcí ve státních orgánech**, v orgánech územní samosprávy a v orgánech jiných právnických osob nebo společenství,
- **odměny obviněných ve vazbě** a odměny odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody poskytované podle zvláštního předpisu,
- **příjmy z prostřednictví sociálního fondu poskytované podle zvláštního předpisu**
- **obslužné,** které představuje finanční dar hráče určený pro zaměstnance kasina, a který je rozdělován provozovatelem hazardní hry v kasině zaměstnancům kasina dle pravidel,
- **vrácené pojistné ze zaplaceného pojistného na veřejné zdravotní pojištění, sociální pojištění a sociální zabezpečení,**
- **odměna za výkon funkce předsedy, člena a zapisovatele volební komise, předsedy, člena a zapisovatele komise pro referendum a asistenta sčítání,**
- **odměna za produktivní práci žáka** střední odborné školy a příjem studenta vysoké školy v čase odborné praxe,
- **příjmy z činnosti sportovce** na základě smlouvy o profesionálním vykonávání sportu a příjmy z činnosti sportovního odborníka na základě smlouvy o výkonu činnosti sportovního odborníka dle zvláštního předpisu. (Zákon č.595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

5.3 Postup výpočtu

Následující tabulka 2 znázorňuje postup výpočtu daně z příjmů ze závislé činnosti. Jednotlivé složky výpočtu jsou detailně popsány v následujících kapitolách.

Tabulka 2 Postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob ve SR (zdroj: Válek et al., 2023, s. 58)

ROČNÍ (HRUBÝ) ZDANITELNÝ PŘÍJEM FYZICKÉ OSOBY OD VŠECH ZAMĚSTNAVATELŮ
– roční povinné příspěvky (sociální a zdravotní), které platí zaměstnanec
= ČÁSTEČNÝ ZÁKLAD DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI
- nezdanitelná část základu daně na poplatníka (roční) - nezdanitelná část základu daně na manželku (roční) - příspěvek na doplňkové důchodové spoření (roční, limitovaný)
= ROČNÍ SNÍŽENÝ ZÁKLAD DANĚ (ROČNÍ ZDANITELNÁ MZDA)
x 19 %, respektive 25 % z ročního sníženého základu daně (roční zdanitelné mzdy)
= ROČNÍ DAŇOVÁ POVINNOSTI
- daňový bonus na dítě (roční) + daňový bonus na dítě již vyplacený zaměstnavatelem (během roku) - daňový bonus na zaplacené úroky z úvěru na bydlení (roční) - zaplacené zálohy na daň během zdanitelného období
= DAŇ NA ÚHRADU (+) ANEBO PŘEPLATEK NA DANI (-)

5.4 Základ daně

Základ daně je součet příjmů od všech zaměstnavatelů, kterých FO dosáhla za příslušné ZO snížené o zaplacené povinné příspěvky na sociální a zdravotní pojištění. Některé druhy příjmů jsou z tohoto součtu vyňaty, především příjmy podléhající srážkové dani nebo příjmy zdaněné skrze daňové přiznání. Fyzická osoba pracující pouze jako zaměstnanec má možnost vyřešit svoji daňovou povinnost po skončení ZO buď prostřednictvím ročního vyúčtování se zaměstnavatelem, nebo podáním daňového přiznání. (Schultzová, 2021, s. 74).

5.5 Nezdanitelné části základu daně

Nezdanitelné části základu daně nebo také odčitatelné položky lze odečíst od základu daně z aktivních příjmů, čímž se rozumí pravidelné příjmy ze závislé činnosti, podnikání anebo z jiné samostatně výdělečné činnosti. Na Slovensku jsou tři druhy nezdanitelných části základu daně, které si může poplatník při splnění určitých podmínek uplatnit, a to

nezdanitelná část základu daně na poplatníka, na manželku a ve formě příspěvku na doplňkové důchodové spoření. (Válek et al., 2023, s. 68-69)

5.5.1 Nezdanitelná část základu daně na poplatníka (NČZDP)

Jedná se o jedinou nezdanitelnou část základu daně, kterou může poplatník uplatnit měsíčně na příjmy plynoucí ze závislé činnosti, a to po podepsání Prohlášení na uplatnění nezdanitelné části základu daně na poplatníka a daňového bonusu u jednoho zaměstnavatele v určitém měsíci, zbývající nezdanitelné části základu daně lze uplatnit pouze po skončení ZO. (Válek et al., 2023, s. 73-74)

Jsou zde však podmínky upravující výši uplatnění nezdanitelné části základu daně na poplatníka:

a) Jestliže poplatník za příslušné ZO dosáhne základu daně z aktivních příjmů, který se rovná anebo je nižší než 92,8násobek sumy životního minima, platného pro rok 2023 ve výši 234,42 € měsíčně, tzn. 21 754,18 € ročně, je nezdanitelná část základu daně ročně na poplatníka ve výši odpovídající 21násobku sumy životního minima, tj. 4 922,82 €. (Finančné riaditeľstvo SR, 2023; Zákon č.595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

b) V případě však, že je základ daně z aktivních příjmů poplatníka vyšší jako 92,8násobek sumy životního minima (21 754,18 €), nezdanitelná část základu daně ročně na poplatníka je rozdíl odpovídající 44,2násobku platného životního minima (10 361,36 €) a jedné čtvrtiny základu daně. Je-li tato suma menší než nula, nezdanitelná část základu daně ročně na poplatníka je rovna nule. (Finančné riaditeľstvo SR, 2023, Zákon č.595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

5.5.2 Nezdanitelná část základu daně na manželku/manžela (NČZDM)

Nezdanitelnou část základu daně na manželku/manžela lze stejně jako nezdanitelnou část základu daně na poplatníka odečíst pouze od aktivních příjmů, společných znaků však mají více. K tomu, aby si mohl poplatník uplatnit NČZDM je potřeba splnění hned několika podmínek. (Válek et al., 2023, s. 70-71)

a) Dosáhl-li poplatník v příslušném ZO základu daně z aktivních příjmů, který se rovná nebo je nižší než 176,8násobek platného životního minima, tj. 41 445,46 €, a jeho manželka/manžel žijící s poplatníkem v domácnost v příslušném ZO

1. nemá vlastní příjem, má poplatník nárok na plnou výšku NČZDM, která je rovna 19,2násobku platného životního minima, tudíž 4 500,86 €,
2. má vlastní příjem nepřesahující sumu odpovídající 19,2násobku platného životního minima (4 500,86 €), je NČZDM rozdíl mezi sumou ve výši 4 500,86 € a vlastními příjmy manželky/manžela.
3. má vlastní příjem vyšší než 19,2násobku platného životního minima (4 500,86 €), NČZDM je rovna nule. (Válek et al., 2023, s. 71; Zákon č.595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

b) Je-li základ daně poplatníka za ZO vyšší než 176,8násobek platného životního minima (41 445,46 €) a jeho manželka/manžel žijící s poplatníkem v domácnosti za ZO

1. nemá vlastní příjem je NČZDM suma odpovídající rozdílu 63,4násobku platného životního minima (14 862,23 €) a jedné čtvrtiny základu daně tohoto poplatníka. Je-li suma nižší, než nula je NČZDM rovna nule.
2. má vlastní příjem, NČZDM je počítáno stejně jako v bodě 1. akorát je od rozdílu ještě odečten vlastní příjem manželky/manžela. (Válek et al., 2023, s. 71; Zákon č.595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

Nezdanitelnou část základu daně na manželku/manžela může uplatnit poplatník na manželku/manžela žijící s poplatníkem v domácnosti pouze v případě, že splní alespoň jednu z následujících podmínek:

- v příslušném ZO se staral/a o vyživované nezletilé dítě, za které se považuje dítě do dovršení 3, resp. 6 roků života,
- v příslušném ZO pobírala peněžitý příspěvek na opatrovnictví,
- byl/a zařazený/á do evidence uchazečů o zaměstnání,
- považuje-li se za občana se zdravotním postižením nebo těžkým zdravotním postižením. (Zákon č.595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

5.5.3 Nezdanitelná část základu daně ve formě příspěvku na doplňkové důchodové spoření

Další nezdanitelná část základu daně je ve formě příspěvků na doplňkové důchodové spoření jak na Slovensku, tak i v zahraničí, jestliže je spoření v zahraničí stejného nebo

srovnatelného druhu. Tyto příspěvky lze od ZD odečíst až do výše prokazatelně uhrazené za ZO, maximálně však do 180 € za rok. (Válek et al., 2023, s. 73)

K tomu, aby mohly být tyto příspěvky na doplňkové důchodové spoření uplatněny jako nezdanitelná část základu daně je třeba splnění dvou podmínek.

a) Příspěvky na doplňkové důchodové spoření byly hrazeny poplatníkem na základě účastnické smlouvy nebo změny účastnické smlouvy, která je součástí zrušení dávkové plánu uzavřené po 31.12.2013.

b) Poplatník nesmí mít uzavřenou jinou účastnickou smlouvu dle zvláštního předpisu. (Zákon č.595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

5.6 Sazba daně z příjmů fyzických osob

V momentě odečtení nezdanitelných částí základu daně je zjištěn snížený základ daně, z nějž lze vypočítat výši daně. Na Slovensku se od roku 2013 zavedla progresivní sazba daně, jejíž výše se odvíjí od velikosti základu daně. (Válek et al., 2023, s. 74-75)

Na část základu daně, která nepřesáhne 176,8násobku platného životního minima (41 445,46 €) se uplatňuje 19 % sazba daně. Část přesahující 41 445,46 € se zdaňuje 25 % sazbou daně. (Zákon č.595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

5.7 Daňový bonus

Jedná se o daňové zvýhodnění, které lze stejně jako nezdanitelné části základu daně uplatnit pouze z aktivních příjmů a při splnění zákonem daných podmínek. Tyto bonusy se však odečítají od vypočítané daně. (Válek et al.,2023, s. 76)

5.7.1 Daňový bonus na vyživované dítě

Daňový bonus na vyživované dítě může zaměstnanec využít stejně jako NČZDP měsíčně na příjmy ze závislé činnosti. Nevyužije-li bonus měsíčně může jej aplikovat v ročním zúčtování anebo v daňovém přiznání po skončení ZO stejně jako poplatníci, kteří mají příjmy z podnikání nebo samostatně výdělečné činnosti. (Válek et al., 2023, s. 76-77)

Daňový bonus je možné využít v kalendářním měsíci, ve kterém

- se dítě narodilo,
- se začíná připravovat na budoucí povolání,

- bylo dítě osvojeno,
- bylo převzato do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu. (Zákon č.595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

Výše bonusu je

a) 50 € měsíčně na dítě starší 18 let,

b) 140 € měsíčně, jestliže je dítě mladší 18 let. (Finančné riaditeľstvo SR, 2023; Válek et al., 2023, s. 78)

Tabulka 3 vychází ze zákona o dani z příjmů a zobrazuje maximální výši daňového bonusu na dítě, kterou může poplatník využít, do stanoveného procenta základu daně. (Zákon č.595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

Tabulka 3 Procentuální limit základu daně k uplatnění daňového bonusu na dítě (zdroj: Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

Počet vyživovaných dětí	Procentuální limit základu daně (dílčí základ daně)
1	20 %
2	27 %
3	34 %
4	41 %
5	48 %
6 a více	55 %

5.7.2 Daňový bonus na zaplacené úroky

Další možností, jak si snížit daňovou povinnost je daňový bonus na zaplacené úroky. Lze jej odečíst až od daně snížené o daňový bonus na dítě a k jeho využití je opět zapotřebí splnění několika podmínek vymezených v daňové legislativě Slovenska, konkrétně:

- V příslušném ZO má poplatník nárok na daňový bonus na zaplacené úroky vypočítané z výše poskytnutého úvěru na bydlení, na základě jedné smlouvy o úvěru na bydlení, nejvíce však z částky 50 000 € na jednu nemovitost nacházející se na území SR, jedná-li se o byt nebo rodinný dům.
- Žadatel musí mít ke dni podáni žádosti o tento úvěr nejméně 18 let a nejvíce 35 let.
- Průměrný měsíční příjem žadatele vypočítaný ze zdanitelných příjmů, které jsou součástí základu daně z příjmu ze závislé činnosti, podnikání, jiné samostatně výdělečné činnosti anebo ostatních příjmů, za kalendářní rok, který předcházel

kalendářnímu roku, ve kterém byla smlouva o úvěru na bydlení uzavřená, nepřesáhl 1,3násobku průměrné měsíční mzdy zaměstnance v hospodářství SR zjišťující Statistický úřad SR. (Zákon č.595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

Výše daňového bonusu je 50 % ze zaplacených úroku v příslušném ZO, maximálně však 400 € za rok. (Válek et al., 2023, s. 79; Zákon č.595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

Je-li daňový bonus na zaplacené úroky na bydlení vyšší, než je daň po odečtení daňového bonusu na dítě, je tento rozdíl vyplacen zaměstnavatelem v případě ročního zúčtování anebo správcem daně, v případě podání daňového přiznání. (Zákon č.595/2003 Z. z. o dani z príjmov)

5.8 Příspěvky na sociální a zdravotní pojištění

Stejně jako v ČR jsou příspěvky na sociální a zdravotní pojištění rozdělovány na část pojistného, která je zaměstnancům strhávána z hrubé mzdy, a ve výši 13,4 % a část, kterou za ně odvádí zaměstnavatel ze svého zisku v celkové sazbě 35,2 % z HM. (OECD, Taxing wages 2023)

5.8.1 Příspěvky na zdravotní pojištění

Příspěvky zaměstnanců na zdravotní pojišťovnu představují 4 % z celkových 13,4 %. Od roku 2023 je určena minimální výše záloh na zdravotní pojištění, která musí být za každý měsíc odvedená, a to částka 32,81 €, která představuje 14 % ze sumy platného životního minima, které je ve výši 234,42 €. Nedosáhne-li odvod takové částky z HM, je zaměstnanec povinen si sám rozdíl doplatit. Maximální velikost záloh na zdravotní pojištění určená není. (DÔVERA zdravotná poisťovňa, a.s., 2023)

Zaměstnavatel ze svého zisku odvádí za zaměstnance na zdravotní pojištění 10 % z jeho hrubé mzdy. (DÔVERA zdravotná poisťovňa, a.s., 2023)

5.8.2 Pojistné na sociální pojištění

Příspěvek na sociální pojištění se skládá z různých pojištění. Zaměstnavatel i zaměstnanec na ně však přispívají v jiných sazbách, které jsou vyobrazeny v následující tabulce. (Ďuriš, 2022)

Tabulka 4 Složení pojistného na sociální pojištění hrazené zaměstnancem a zaměstnavatelem (Ďuriš, 2022)

Druh pojištění	**Zaměstnavatel**	**Zaměstnanec**
	Sazba pojistného v %	
Nemocenské pojištění	1,40	1,40
Invalidní pojištění	3,00	3,00
Penzijní pojištění	14,00	4,00
Pojištění nezaměstnanosti	0,50	1,00
Pojistné na financování podpory při zkrácené pracovní době	0,50	-
Úrazové pojištění	0,80	-
Garanční pojištění	0,25	-
Rezervní fond solidarity	4,74	-
Celkem	**25,20**	**9,40**

Tabulka 4 zobrazuje, že je zaměstnanci strháváno 9,4 % hrubé mzdy na sociální pojistné, které se skládá pouze ze čtyř druhů pojištění, avšak část hrazena zaměstnavatelem je v sazbě 25,20 % hrubé mzdy zaměstnance a skládá se z osmi druhů pojištění. (ĎURIŠ, Sarah, 2022)

U sociálního pojistného není pro zaměstnance určená minimální výše měsíčního odvodu, jelikož by zaměstnanec neměl být odměňován mzdou nižší, než je minimální mzda určena pro daný rok legislativou. Minimální mzda byla pro rok 2023 stanovená ministerstvem práce, sociálních věcí a rodiny SR v částce odpovídající 700 € za měsíc. Je zde však určen maximální vyměřovací základ pro zaměstnance na nemocenské, invalidní, penzijní pojištění a pojištění nezaměstnanosti, který činní 8 477 € měsíčně, z čehož plyne, že maximální výše měsíčního pojistného je 796,83 €. Maximální vyměřovací základ na sociální pojistné je určen také na sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem, ve stejné výši jako pro zaměstnance, tedy 8 447 €, měsíční maximální výše pojistného představuje částku 2 068,36 € odpovídající 24,4 % z maximálního vyměřovacího základu, jelikož úrazové pojištění není limitováno maximální částkou. (OECD, Taxing wages 2023; ĎURIŠ, Sarah, 2022; Národný inšpektorát práce, 2022; Sociálna poisťovňa, 2022)

V celkové sazbě 34,60 % z hrubé mzdy je povinen zaměstnavatel odvést za zaměstnance příspěvek na sociální pojištění na příslušný účet Sociální pojišťovny. (ĎURIŠ, Sarah, 2022)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 ANALÝZA ROZDÍLŮ DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI V ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLICE Z HLEDISKA LEGISLATIVNÍ ÚPRAVY

Tato kapitola se zabývá analýzou rozdílů zdaňování příjmů ze závislé činnosti v České republice a na Slovensku z hlediska legislativních předpisů. Za účelem spolehlivého srovnání daňového zatížení příjmů budou částky vyjádřeny v eurech přepočítány průměrným kurzem vydaným Českou národní bankou pro rok 2023, který uvádí, že hodnota jednoho eura je 24,007 Kč. (Česká národní banka, 2024)

6.1 Komparace základu daně

Jelikož je tato práce zaměřená pouze na zdaňování příjmů ze závislé činnosti, je v ČR základem daně úhrn hrubých mezd dosažených ve zdaňovacím období. Na Slovensku se však základ daně liší a představuje rozdíl mezi úhrnem hrubých mezd a součtem zaplacených příspěvků na sociální a zdravotní pojištění za ZO.

6.2 Nezdanitelné části základu daně

V ČR máme hned řadu nezdanitelných částí základu daně, o které si může poplatník při splnění zákonem daných podmínek snížit svůj základ daně. Jedná se převáženě o daňové úlevy, kterými chce stát poplatníky k nějaké činnosti motivovat či je v něčem podpořit. Jedná se o možnost snížení základu daně o částku odpovídající bezúplatnému plnění buď ve formě daru na nějaké veřejně prospěšné účely nebo také v podobě darování krve, složek krve anebo orgánů.

Jelikož chce stát podpořit občany k vytváření vlastního bydlení můžou si poplatníci odečíst od základu daně zaplacené úroky z hypotečního úvěru nebo úroky ze stavebního spoření. Další odpočet od základu daně může být ve výši odpovídající příspěvkům na penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření, ale také na soukromé životní pojištění. Nezdanitelnou částí základu daně jsou také zaplacené členské příspěvky, které obhajují hospodářské a sociální zájmy zaměstnanců nebo částka vynaložená na zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání.

Na Slovensku jsou pouze tři druhy nezdanitelných částí základu daně, které představují základní daňové výhody. Jedná se o nezdanitelné části ZD na poplatníka a na

manželku/manžela, které jsou rovněž v ČR, ale ve formě slevy na dani, která se odečítá až od vypočítané daně. Třetí nezdanitelná část základu daně je ve formě příspěvku na doplňkové důchodové spoření a je jako jediná v podobné formě jako v ČR.

6.3 Komparace sazeb daně z příjmů fyzických osob v ČR a ve SR

V obou porovnávaných zemích je progresivní klouzavá sazba daně, což znamená, že část překračující zákonem stanovenou hranici, je zdaňována vyšší sazbou daně.

V ČR je tato hranice určená na částku 1 935 552 Kč, která představuje 48násobek průměrné mzdy. Na Slovensku je tato hranice ve výši 41 445,46 € (994 981 Kč) odpovídající 176,8násobku platného životního minima. Jelikož je na Slovensku tato hranice o skoro 1 mil. Kč nižší, než v ČR mají slovenští daňoví poplatníci větší pravděpodobnost, že bude jejich část základu daně podléhat vyšší sazbě daně.

Tabulka 5 nám znázorňuje, jak vysoké sazbě daně podléhá část základu daně, která danou hranici překračuje nebo nepřekračuje. Je očividné, že je sazba daně na Slovensku v obou případech vyšší.

Tabulka 5 Sazby daně z příjmů FO v ČR a ve SR (zdroj: vlastní zpracování)

	Sazba daně na část ZD nepřekračující danou hranici	**Sazba daně na část ZD překračující danou hranici**
Česká republika	15 %	23 %
Slovenská republika	19 %	25 %

6.4 Srovnání slev na dani

Slevy na dani, které si může poplatník odečíst od vypočítané daně představují v ČR základní daňovou úlevu. Spadá pod ně základní sleva na poplatníka, kterou si může uplatnit každý daňový poplatník daně z příjmů fyzických osob bez splnění zvláštních podmínek. K uplatnění dalších slev už však splnění nějakých zákonem daných podmínek je potřeba. Jedná se o slevu na manžela nebo manželku, na invaliditu, o rozšířenou slevu na invaliditu, dále se jedná o slevu na držitele průkazu ZTP/P, na studenta a slevu za umístění dítěte neboli školkovné.

Na Slovensku jsou pouze dvě slevy, které lze odečíst od daně, jedná se o daňový bonus na vyživované dítě, který lze v české legislativě přirovnat k daňovému zvýhodnění na děti. Druhou slevou na dani je daňový bonus na zaplacené úroky z hypotečního úvěru. Jak už

bylo výše zmíněno v ČR máme také daňovou úlevu na zaplaceného úroky z hypotečního úvěru, ale v podobě nezdanitelné části základu daně.

6.5 Komparace daňového zvýhodnění a daňového bonusu na děti

Poplatníci, kteří mají děti si ně mohou v ČR uplatnit daňové zvýhodnění, které může být ve formě slevy na dani, daňového bonusu nebo slevy na dani a daňového bonusu. Na jedno dítě je zvýhodnění ve výši 15 204 Kč ročně, na druhé dítě 22 320 Kč ročně a na třetí a každé další dítě 27 840 Kč ročně. S narůstající počtem dětí se tyto částky daňového zvýhodnění sčítají, a tak se tedy daňová úleva zvyšuje.

Na Slovensku lze najít daňový bonus na vyživované děti, který je srovnatelný s daňovým zvýhodněním na děti v Česku. Je-li dítě mladší 18 let daňový bonus je roven 140 € měsíčně (3 361 Kč), ročně tedy 1 680 € (40 332 Kč). Na dítě starší 18 let je bonus pouze ve výši 50 € měsíčně (1 200 Kč), ročně 600 € (14 404 Kč). S narůstajícím počtem dětí se sice bonusy sčítají, ale jejich využití je možné maximálně do výše stanovené zákonem, který určuje do kolika procent základu daně může poplatník bonus využít na daný počet vyživovaných dětí.

6.6 Srovnání zdravotního pojistného

Systém zdravotního pojištění je ve vybraných zemích velice podobný, až na jeho výši.

Tabulka 6 zobrazuje sazby zdravotního pojištění v obou porovnávaných zemích. V České republice je zaměstnancům ze mzdy strháváno 4,5 %, kdežto na Slovensku 4 %. Zaměstnavatel za zaměstnance odvádí 9 % ze zaměstnancovi HM v ČR a na Slovensku zaměstnavatel odvádí 10 % z HM zaměstnance. Celkově se tedy sazby zdravotního pojistného liší o pouhých 0,5 %, tudíž o malý procentuální rozdíl, avšak s narůstající hrubou mzdou poplatníka částka pojistného roste.

Tabulka 6 Porovnání sazeb pojistného na zdravotní pojištění v ČR a ve SR (zdroj: vlastní zpracování)

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ		
	ČESKÁ REPUBLIKA	**SLOVENSKÁ REPUBLIKA**
Zaměstnanec	4,5 %	4 %
Zaměstnavatel	9 %	10 %
Celkem	**13,5 %**	**14 %**

V čem se však zdravotní pojištění vcelku značně liší je minimální výše pojistného, kterou musí poplatník měsíčně odvést. V ČR se vychází z minimální mzdy, která je pro rok 2023 určena ve výši 17 300 Kč. Vypočte-li se 13,5 % z minimální mzdy dojde ke zjištění minimální výše pojistného, které musí být měsíčně odvedeno, a to 2 336 Kč. Na Slovensku se však při určování této měsíční minimální výše pojistného vychází ze sumy platného životního minima stanoveného pro rok 2023 v sumě 232,42 €. Záloha na pojistné musí představovat alespoň 14 % z této sumy neboli částku 32,81 €, v přepočtu tedy 787,67 Kč. Ani v jednom státě není stanovena maximální velikost záloh na zdravotní pojištění.

6.7 Srovnání pojistného na sociální zabezpečení

U sociálního zabezpečení v daných státech lze shledat více odlišností. Prvním rozdílem, který stojí za zmínku jsou pojištění, ze kterých se příspěvky na sociální zabezpečení skládají.

Tabulka 7 vychází z teoretické části a zobrazuje rozdílné složení a sazby jednotlivých položek tvořící příspěvek na sociální zabezpečení v porovnávaných zemích. V Česku plyne pojistné na sociální zabezpečení odváděné zaměstnavatelem za zaměstnance v sazbě 24,8 % na pojištění nemocenské a důchodové a státní politiku zaměstnanosti. Část, která je zaměstnanci strhávána ze mzdy ve výši 6,5 % plyne pouze na důchodové pojištění. Celková sazba pojistného na sociální zabezpečení v ČR činní 31,3 %.

Na Slovensku se pojistné na sociální pojištění však skládá z více druhů pojištění. Část sociálního pojištění, která je odváděná zaměstnavatelem za zaměstnance představující sazbu 25,20 % se skládá z osmi pojištění a to nemocenského, invalidního, penzijního, nezaměstnanosti, úrazového, garančního, na financování podpory při zkrácené pracovní době a rezervního fondu solidarity. Část odčítána ze zaměstnancovi hrubé mzdy se odvádí pouze na pojištění nemocenské, invalidní, penzijní a pojištění nezaměstnanosti v sazbě 9,40 %. Celková výše pojistného na sociální pojištění odpovídá sazbě 34,6 %.

Z čehož tedy vyplývá, že na Slovensku je celkové zatížení plynoucí z pojistného na sociální pojištění větší o 3,3 % než v České republice.

Tabulka 7 Porovnání složení pojistného na sociální zabezpečení v ČR a ve SR (zdroj: vlastní zpracování dle Ďuriš, 2022 a Ministerstvo práce a sociálních věcí*)*

ČESKÁ REPUBLIKA		
Složení pojistného na sociální zabezpečení	**Zaměstnavatel**	**Zaměstnanec**
	Sazba pojistného v %	
Důchodové pojištění	21,5	6,5
Nemocenské pojištění	2,1	-
Státní politika zaměstnanosti	1,2	-
Celkem	**24,8**	**6,5**
SLOVENSKÁ REPUBLIKA		
Druhy sociálního pojištění	**Zaměstnavatel**	**Zaměstnanec**
	Sazba pojistného v %	
Nemocenské pojištění	1,40	1,40
Invalidní pojištění	3,00	3,00
Penzijní pojištění	14,00	4,00
Pojištění nezaměstnanosti	0,50	1,00
Pojistné na financování podpory při zkrácené pracovní době	0,50	-
Úrazové pojištění	0,80	-
Garanční pojištění	0,25	-
Rezervní fond solidarity	4,74	-
Celkem	**25,20**	**9,40**

V ani v jedné z vybraných zemí není určen minimální vyměřovací základ, ale v obou je stanoven vyměřovací základ maximální, jehož porovnání zobrazuje tabulka 8. V ČR je maximální vyměřovací základ určen pouze na rok, a to ve výši 1 935 552 Kč, maximálně tedy může sociální pojistné za rok 2023 činit 605 828 Kč. Na Slovensku je však stanovená měsíční maximální částka, ze které je sociální pojištění vyměřováno, jak pro zaměstnance, tak také pro zaměstnavatele, obě jsou ve výši 8 477 €, přepočtená částka odpovídá 203 507 Kč. K tomu, aby byly vyměřovací základy srovnatelné, je využit 12násobek této částky k dosažení ročního maximálního základu, který představuje sumu 101 724 € (2 442 088 Kč). Maximální výše sociálního pojištění pro zaměstnance představuje 9,4 %

z maximálního vyměřovacího základu, tedy 9 561,96 € (229 554 Kč) a pro zaměstnavatele 24,4 % z maximálního vyměřovacího základu neboli 24 820,32 € (595 861 Kč), jelikož úrazové pojištění v sazbě 0,80 % není limitováno maximální částkou.

Celkově tedy porovnání zobrazuje, že je maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění v ČR o cca 500 000 Kč nižší než na Slovensku a celková maximální výše sociálního pojistného je menší zhruba o 220 000 Kč.

Tabulka 8 Srovnání maximální výše pojistného na sociální zabezpečení (zdroj: vlastní zpracování)

	Česká republika	**Slovenská republika**			
		Zaměstnanec		Zaměstnavatel	
		EUR	přepočet na Kč	EUR	přepočet na Kč
Maximální roční vyměřovací základ	1 935 552 Kč	101 724 €	2 442 088 Kč	101 724 €	2 442 088 Kč
Maximální roční výše pojistného	605 828 Kč	9 561,96 €	229 554 Kč	24 820,32 €	595 861 Kč
Maximální výše pojistného celkem	**605 828 Kč**	**34 382,28 EUR (825 415 Kč)**			

6.8 Shrnutí analýzy rozdílů

Provedená analýza rozdílu daňového zatížení fyzických osob ukázala, že se celkově v české legislativě nachází více možností, jak si mohou poplatníci svou daňovou povinnost snížit než na Slovensku. Rovněž bylo zjištěno, že jsou příspěvky na sociální a zdravotní pojištění v obou případech na Slovensku ve vyšších sazbách než v ČR, stejně jako sazby daně z příjmů fyzických osob.

7 ANALÝZA ROZDÍLŮ DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI V ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLICE NA MODELOVÝCH PŘÍKLADECH

V této kapitole dochází k aplikaci právních předpisů a znalostí získaných literární rešerší při zpracování teoretické části práce, týkajících se daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti porovnávaných zemí, na modelové příklady.

V příkladech dochází ke zjištění daňové povinnosti za zdaňovací období roku 2023. K zobrazení daňové zátěže nejobsáhlejších skupin obyvatelstva byly zvoleny tři velikosti výdělku, a to ve výši minimální mzdy, průměrné mzdy a 5násobku průměrné mzdy. Postup výpočtu je zobrazen v tabulkách a rozdělen do sloupců, které znázorňují výpočet daňové povinnosti při daném počtu vyživovaných dětí, na které může poplatník uplatňovat daňové zvýhodnění. V příkladech se vždy vyskytuje bezdětný poplatník, poplatník s jedním dítětem nebo poplatník se dvěma dětmi. Výpočty zohledňují maximálně dvě vyživované děti za účelem zobrazení daňového zatížení nejrozsáhlejší části obyvatelstva, jelikož při posledním sčítání lidu v roce 2021 bylo zjištěno Českým statistickým úřadem (2022), že průměrně má jedna žena dvě děti. Dále se bere v potaz, že poplatník uplatňuje daňovou úlevu na manželku, která ve zdaňovacím období nemá vlastní příjem a má-li poplatník alespoň jedno dítě, jedná se o dítě mladší 3 let, o které se manželka stará. Rovněž využívá snížení daňové povinnosti ve formě zaplacených úroků z hypotečního úvěru, které v roce 2023 byly ve výši 20 000 Kč (833,09 €). Bere se v potaz, že poplatník o úvěr žádal v roce 2022 a jeho příjem v roce 2021 nepřekročil 1,3násobku průměrné mzdy určené pro rok 2021, také byl v roce žádosti o úvěr starší 18 let a zároveň mladší 35 let a celková částka úvěru nepřesáhla 50 000 € (1 200 350 Kč), tudíž splňuje podmínky k uplatnění daňového bonusu na zaplacené úroky z hypotečního úvěru na Slovensku.

Jelikož musí zaměstnanci odvádět příspěvky na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění ze své hrubé mzdy každý měsíc a tyto příspěvky jsou zaokrouhlovány na celé koruny nahoru, dochází vždy k výpočtu pojistného na sociální a zdravotní pojištění v měsíční výši a do výpočtu je vpisován 12tinásobek této částky. Pro spolehlivé srovnání výpočtů je pro převod eurových částek použit průměrný kurz vydaný Českou národní bankou pro rok 2023, který stanovuje, že jedno euro se rovná 24,007 Kč. (Česká národní banka, 2024)

Na konci kapitoly dochází k celkovému porovnání výsledků a zhodnocení daňového zatížení.

7.1 Modelový příklad 1 - Poplatníci s příjmy ve výši minimální mzdy

Příklad první zjišťuje daňové zatížení poplatníků, jejichž výdělek je každý měsíc roven výši minimální mzdy platné pro rok 2023 v Česku odpovídající částce 17 300 Kč. Vychovávají-li děti jsou mladší 18 let a uplatňují na ně daňové výhody. Další daňové úlevy jsou využívány ve formě na poplatníka, na manželku a na zaplacené úroky z úvěru. (Rindová a Rohlíková 2023, s. 13)

Tabulka 9 prezentuje postup výpočtu daňové povinnosti v případě, kdy poplatník za každý měsíc zdaňovacího období dosáhl hrubé mzdy ve výši minimální mzdy, která v roce 2023 činí 17 300 Kč. Výchozí částkou je součet hrubých mezd za zdaňovací období. Od tohoto součtu je odečtena nezdanitelná část základu daně v podobě zaplacených úroků z hypotečního úvěru v částce 20 000 Kč. Následně dochází k zaokrouhlení základu daně, avšak v tomto případě se částka nemění, jelikož již je ve výši zaokrouhlené na stokoruny. Následně dochází k výpočtu daně v 15 % sazbě. Na vypočítanou daň je uplatněna základní sleva na poplatníka a sleva na manželku v plné výši. Do tohoto kroku jsou výpočty stejné pro všechny poplatníky bez ohledu na počet vyživovaných dětí. Poté již dochází k rozdílným výpočtům.

Bezdětný poplatník si již od své daně uplatnil veškeré daňové úlevy, které mohl a jeho daň je nulová. Poplatník s jedním dítětem dosáhl v tomto případě nároku na daňový bonus v plné výši daňového zvýhodnění na jedno dítě. Poplatníkovi se dvěma dětmi také vyšel daňový bonus, avšak v takové výši, kdy při odpočtu pojistného na sociální a zdravotní pojištění od hrubé mzdy je jeho čistý roční výdělek v částce vyšší než jeho hrubý roční výdělek.

Příspěvky na sociální i zdravotní pojištění jsou u všech poplatníků ve stejné výši, jelikož jsou počítány z hrubého výdělku poplatníků.

Tabulka 9 Postup výpočtu daňového zatížení poplatníka s příjmy ve výši minimální mzdy v ČR (zdroj: vlastní zpracování)

Postup výpočtu daňového zatížení v CZK	**Bezdětný poplatník**	**Poplatník s jedním dítětem**	**Poplatník se dvěma dětmi**
Úhrn hrubých mezd za ZO	207 600	207 600	207 600
Nezdanitelné části základu daně §15 – úroky z hypotečního úvěru	20 000	20 000	20 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně	187 600	187 600	187 600
Zaokrouhlený základ daně na stokoruny dolů	187 600	187 600	187 600

Daň – 15 % sazba (do 1 935 552 Kč ZD)	28 140	28 140	28 140
Daň – 23 % sazby (nad 1 935 552 Kč ZD)	0	0	0
Daň celkem zaokrouhlená na celé koruny nahoru	28 140	28 140	28 140
Základní sleva na poplatníka §35ba	-30 840	-30 840	-30 840
Sleva na manželku §35ba	-24 840	-24 840	-24 840
Daň po odečtení slev na dani	0	0	0
Daňové zvýhodnění na jedno dítě §35c	0	15 204	15 204
Daňové zvýhodnění na druhé dítě §35c	0	0	22 320
Daňové zvýhodnění celkem	0	15 204	37 524
Odvod daně (+) /daňový bonus (-)	0	-15 204	-37 524
Úhrn zaplaceného pojistného na ZP zaměstnancem 4,5 %	9 348	9 348	9 348
Úhrn zaplaceného pojistného na SP zaměstnancem 6,5 %	13 500	13 500	13 500
Mzda po odpočtu veškerých odvodu (čistý roční výdělek)	184 752	199 956	222 276
Daňové zatížení poplatníka	11,01 %	3,68 %	-7,07 %

Tabulka 10 zobrazuje postup výpočtu daňového zatížení poplatníka jehož příjem je ve výši minimální mzdy. I přes to, že je na Slovensku minimální mzda stanovena ve výši 700 € měsíčně v příkladu se vychází z přepočtu minimální mzdy určené v ČR pro rok 2023 na eura za účelem spolehlivého srovnání. Úhrn hrubých mezd představuje 12násobek převedené měsíční minimální mzdy, tedy (17 300/24,007) *12 = 8 647,56. Sociální a zdravotní pojištění je počítáno a zaokrouhlováno v měsíčních částkách a v tabulce jsou použity 12násobky měsíčních příspěvků. Zdravotní pojištění ve výpočtu neodpovídá 4 % HM, jelikož nedosahuje povinného minimálního měsíčního odvodu, který je stanoven ve výši 32,81 €, tudíž se vychází z této částky. Základ daně je rozdílem mezi úhrnem hrubých mezd za ZO a úhrnem pojistných příspěvků. Jelikož příjem poplatníka nepřesáhl za zdaňovací období 21 754,18 €, má nárok na nezdanitelnou část základu daně na poplatníka v plné výši, tedy 4 922,82 €.

Bezdětný poplatník nemůže využít nezdanitelnou část základu daně na manželku, jelikož se manželka nestará o dítě do tří let ani nesplňuje jiné podmínky k uplatnění NČZDM. Ze základu daně sníženého o nezdanitelnou část na poplatníka je vypočítaná daň v sazbě 19 %. Od této daně byl ještě odečten daňový bonus na zaplacené úroky, který může být uplatněn ve výši 50 % skutečně zaplacených úroků, maximálně však 400 €. Jelikož poplatník ve ZO na úroky zaplatil 833,09 € (20 000 Kč) může si uplatnit daňový bonus na zaplacené úroky v částce 400 €. Po tomto odečtu dochází ke zjištění konečného daňového odvodu.

Poplatníkům, kteří vyživují alespoň jedno dítě je od základu daně odečtena nezdanitelná část základu daně na poplatníka, ale také na manželku, a to v plné výši, jelikož v tomto případě se manželka stará o dítě do 3 let a nemá žádný vlastní příjem. Nezdanitelné části základu daně jsou však větší než základ daně, tudíž je upravený základ daně po odečtení nezdanitelných části základu daně nulový, z čehož plyne, že je i daň nulová. Poplatník s jedním dítětem uplatňuje daňový bonus na 1 dítě do 18 let, který činí 140 € měsíčně, respektive 1 680 € ročně, maximálně však lze uplatnit do 20 % základu daně, což v daném případě představuje 1 488,19 €, dále poplatník uplatňuje daňový bonus na zaplacené úroky, který může stejně jako bezdětný poplatník využít v částce 400 €. Poplatníkovi tedy vznikl daňový bonus, který mu bude vyplácen.

Poplatník se dvěma dětmi uplatňuje daňový bonus na dvě děti do 18 let, což představuje nárok na daňový bonus v celkové roční výši 3 360 €, avšak v případě dvou děti lze tuto daňovou úlevu využít maximálně do 27 % základu daně, v tomto případě tedy 2 009,06 €. Rovněž mu vzniká nárok na využití daňového bonusu na zaplacené úroky v částce 400 €. Daňový bonus opět vyšel ve větší výši než vypočítaná daň, tedy také vzniká nárok na výplatu rozdílu.

Tabulka 10 Postup výpočtu daňového zatížení poplatníka s příjmy ve výši minimální mzdy ve SR (zdroj: vlastní zpracování)

Postup výpočtu daňového zatížení v EUR	**Bezdětný poplatník**	**Poplatník s jedním dítětem**	**Poplatník se dvěma dětmi**
Úhrn hrubých mezd za ZO	8 647,56	8 647,56	8 647,56
Úhrn zaplaceného pojistného na ZP zaměstnancem 4 %	393,72	393,72	393,72
Úhrn zaplaceného pojistného na SP zaměstnancem 9,4 %	812,88	812,88	812,88
Úhrn pojistných příspěvků	1 206,6	1 206,6	1 206,6
Základ daně	7 440,96	7 440,96	7 440,96

Nezdanitelné části základu daně §11 - na poplatníka	4 922,82	4 922,82	4 922,82
Nezdanitelné části základu daně §11 - na manželku	0	4 500,86	4 500,86
Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně	2 518,14	0	0
Daň – 19 % sazba (do 41 445,46 €)	478,45	0	0
Daň – 25 % sazba (nad 41 445,46 €)	0	0	0
Daň celkem	478,45	0	0
Daňový bonus na vyživované dítě/děti §33	0	1 488,19	2 009,06
Daňový bonus na zaplacené úroky §33a	400	400	400
Odvod daně (+) /daňový bonus (-)	78,45	-1 888,19	-2 409,06
Mzda po odpočtu veškerých odvodu (čistý roční výdělek)	7 362,51	9 329,15	9 850,02
Daňové zatížení poplatníka	14,86 %	-7,88 %	-13,91 %

Tabulka 11 ukazuje srovnání daňového zatížení českých a slovenských poplatníků, jejichž příjmy ve zdaňovacím období za každý měsíc dosáhly výše odpovídající minimální mzdě stanovené pro rok 2023 v ČR.

Na první pohled je patrné, že největší daňové zatížení nesou bezdětní poplatníci, avšak v ČR je toto zatížení o 3,85 % nižší než na Slovensku, a to hlavně z toho důvodu, že slovenský daňový poplatník nemohl využít daňovou úlevu na manželku, protože nesplňovala podmínky k uplatnění. Nejnižší daňové zatížení mají poplatníci se dvěma dětmi, kterým jak v ČR, tak ve SR vznikl nárok na výplatu daňového bonusu, díky kterému byl jejich čistý roční příjem vyšší než hrubý roční příjem. Poplatníci s jedním dítětem jsou daňově zatížení více v České republice, kde byla zjištěna kladná daňová zátěž, avšak poplatníkům na Slovensku vzniká záporná daňová zátěž, tedy jejich hrubý roční příjem je nižší než čistý roční příjem.

Závěrem tohoto srovnání je, že dosáhnou-li poplatníci v Česku a na Slovensku každý měsíc zdaňovacího období příjmů ve výši minimální mzdy a uplatňují daňové výhody na manželku a zaplacené úroky z úvěru a nevyživují-li žádné dítě, je větší daňové zatížení kladeno na

slovenské daňové poplatníky. Mají-li poplatníci děti, nesou větší daňovou zátěž poplatníci v ČR než na Slovensku.

Tabulka 11 Srovnání daňového zatížení poplatníků s příjmy ve výši minimální mzdy v ČR a ve SR (zdroj: vlastní zpracování)

	Bezdětný poplatník	Poplatník s jedním dítětem	Poplatník se dvěma dětmi
ČR	11,01 %	3,68 %	-7,07 %
SR	14,86 %	-7,88 %	-13,91 %

7.2 Modelový příklad 2 – Poplatníci s příjmy ve výši průměrné mzdy

Příklad 2 zobrazuje daňové zatížení poplatníka, jehož příjem dosahuje výše průměrné mzdy, která v roce 2023 představuje částku 40 324 Kč. Opět dojde k výpočtu daňové zátěže v případech, kdy je poplatník bezdětný, má jedno dítě a má dvě děti. A stejně jako v prvním příkladě budou uplatňovány daňové úlevy na zaplacené úroky z hypotečního úvěru, na poplatníka a na manželku. (Rindová a Rohlíková 2023, s. 13)

Tabulka 12 prezentuje postup výpočtu daňového zatížení poplatníků s měsíčními příjmy ve výši průměrné mzdy stanovené v České republice pro rok 2023. Úhrn hrubých mezd za zdaňovací období tedy představuje 12násobek měsíčních mezd ve výši 40 324 Kč. Poplatník uplatňuje nezdanitelnou část základu daně ve formě úroků z hypotečního úvěru čímž došlo ke snížení základu daně. Následující krok zaokrouhluje základ daně na stokoruny dolů a tímto je získán ZD, ze kterého je daň počítaná. Jelikož je ZD nižší než 1 935 552 Kč, je použita pouze 15 % sazba daně. Od vypočítané daně je odečtena sleva na poplatníka, k jejímuž uplatnění není potřeba splnění žádných podmínek a může ji využít každý poplatník daně z příjmů FO. Rovněž je od daně odečtena sleva na manželku, která nemá žádný příjem a je s poplatníkem ve svazku manželském po celé ZO, tudíž má poplatník nárok na její plnou výši.

Pro bezdětného poplatníka se jedná o finálně vypočítaný daňový odvod. Pro poplatníka s jedním dítětem se však o finální výši daně nejedná, jelikož je daň ještě ponížená o daňové zvýhodnění na jedno dítě, díky kterému mu vzniká daňový bonus, který mu bude vyplácen. Poplatník se dvěma dětmi si také svou vypočítanou daň ponižuje o daňové zvýhodnění, avšak v tomto případě ještě ve větší částce, jelikož se daňové zvýhodnění s narůstajícím počtem vyživovaných dětí zvyšuje, tudíž se zvyšuje i částka daňového bonusu.

Úhrn zaplaceného pojistného na sociální a zdravotní pojištění opět představuje 12násobek měsíčních příspěvků na SP a ZP počítaných z hrubé mzdy zaměstnance, a tak dosahují stejné výše pro všechny poplatníky.

Tabulka 12 Postup výpočtu daňového zatížení poplatníka s příjmy ve výši průměrné mzdy v ČR (zdroj: vlastní zpracování)

Postup výpočtu daňového zatížení v CZK	**Bezdětný poplatník**	**Poplatník s jedním dítětem**	**Poplatník se dvěma dětmi**
Úhrn hrubých mezd za ZO	483 888	483 888	483 888
Nezdanitelné části základu daně §15 – úroky z hypotečního úvěru	20 000	20 000	20 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně	463 888	463 888	463 888
Zaokrouhlený základ daně na stokoruny dolů	463 800	463 800	463 800
Daň – 15 % sazba (do 1 935 552 Kč ZD)	69 570	69 570	69 570
Daň – 23 % sazby (nad 1 935 552 Kč ZD)	0	0	0
Daň celkem zaokrouhlená na celé koruny nahoru	69 570	69 570	69 570
Základní sleva na poplatníka §35ba	-30 840	-30 840	-30 840
Sleva na manželku §35ba	-24 840	-24 840	-24 840
Daň po odečtení slev na dani	13 890	13 890	13 890
Daňové zvýhodnění na jedno dítě §35c	0	15 204	15 204
Daňové zvýhodnění na druhé dítě §35c	0	0	22 320
Daňové zvýhodnění celkem	0	15 204	37 524
Odvod daně (+) /daňový bonus (-)	13 890	-1 314	-23 634
Úhrn zaplaceného pojistného na ZP zaměstnancem 4,5 %	21 780	21 780	21 780
Úhrn zaplaceného pojistného na SP zaměstnancem 6,5 %	31 464	31 464	31 464
Mzda po odpočtu veškerých odvodu (čistý roční výdělek)	416 754	431 958	454 278
Daňové zatížení poplatníka	13,87 %	10,73 %	6,12 %

Tabulka 13 znázorňuje postup výpočtu daňového zatížení slovenského poplatníka, jehož příjem je ve výši průměrné mzdy platné pro rok 2023 v ČR ve výši 40 324 Kč. Úhrn hrubých mezd za ZO je stejně jako v příkladu 1 tvořen převodem měsíčních hrubých mezd a jeho následným vynásobením dvanácti, tedy (40 324/24,007) *12 = 20 156,16. Položky úhrnů zaplaceného pojistného na SP a ZP jsou rovněž počínány z měsíčních HM a následně vepisovány ve 12násobku této částky.

Základ daně je zjištěn rozdílem úhrnu hrubých mezd za ZO a úhrnem povinných pojistných příspěvků. Od tohoto základu daně dochází k odečtení nezdanitelné části základu daně na poplatníka v plné výši, tedy 4 922,82 €, jelikož poplatníkův základ daně nepřesahuje částku 21 754,18 €.

Pro zaměstnance nevyživující žádné dítě je po odečtení nezdanitelné části základu daně na poplatníka zjištěn upravený základ daně, z nějž je počítaná daň ve výší 19 %. Od vypočítané daně je ještě uplatněn daňový bonus na zaplacené úroky v maximální výši 400 €, po tomto kroku se jedná o konečnou výši jeho daňové povinnosti.

Poplatníkům s dětmi je od základu daně odečtena kromě nezdanitelné části ZD na poplatníka také nezdanitelná část ZD na manželku, jelikož se stará o dítě do 3 let a nemá žádné příjmy, tudíž došlo ke splnění podmínek pro nárokování této daňové úlevy. Následně je z upraveného základu daně vypočítaná 19 % daň. Poplatník uplatňující daňový bonus na jedno vyživované dítě do 18 let může maximálně uplatnit 140 € měsíčně, tedy 1 680 € ročně, tato výše je však limitovaná 20 % základu daně, v tomto případě jde o částku 3 491,04 € (0,2*17 455,20 €), tudíž má poplatník nárok na daňový bonus v plné výši. Dále je využit daňový bonus na zaplacené úroky ve výši 400 € a po tomto kroku je zjištěna finální částka představující daňový bonus k výplatě poplatníkovi. Má-li poplatník dvě děti do 18 let, na které uplatňuje daňový bonus zvyšuje se částka této daňové úlevy na dvojnásobek, tedy 3 360 € ročně. V případě, kdy má poplatník 2 děti je možné daňový bonus využít pouze do výše 27 % ZD, který zde představuje částku 4 712,90 €. Z čehož plyne, že i v tomto případě má poplatník nárok na daňový bonus na dvě děti v plné výši. V maximální částce 400 € je také využit daňový bonus na zaplacené úroky. Jelikož společně daňové bonusy představují větší částku, než je vypočítaná daň ze ZD, vzniká poplatníkovi nárok na výplatu tohoto daňového bonusu.

Tabulka 13 Postup výpočtu daňového zatížení poplatníka s příjmy ve výši průměrné mzdy ve SR (zdroj: vlastní zpracování)

Postup výpočtu daňového zatížení v EUR	**Bezdětný poplatník**	**Poplatník s jedním dítětem**	**Poplatník se dvěma dětmi**
Úhrn hrubých mezd za ZO	20 156,16	20 156,16	20 156,16
Úhrn zaplaceného pojistného na ZP zaměstnancem 4 %	806,28	806,28	806,28
Úhrn zaplaceného pojistného na SP zaměstnancem 9,4 %	1 894,68	1 894,68	1 894,68
Úhrn pojistných příspěvků	2 700,96	2 700,96	2 700,96
Základ daně	17 455,20	17 455,20	17 455,20
Nezdanitelné části základu daně §11 - na poplatníka	4 922,82	4 922,82	4 922,82
Nezdanitelné části základu daně §11 - na manželku	0	4 500,86	4 500,86
Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně	12 532,38	8 031,52	8 031,52
Daň – 19 % sazba (do 41 445,46 €)	2 381,15	1 525,99	1 525,99
Daň – 25 % sazba (nad 41 445,46 €)	0	0	0
Daň celkem	2 381,15	1 525,99	1 525,99
Daňový bonus na vyživované dítě/děti §33	0	1 680	3 360
Daňový bonus na zaplacené úroky §33a	400	400	400
Odvod daně (+) /daňový bonus (-)	1 981,15	-554,01	-2 234,01
Mzda po odpočtu veškerých odvodu (čistý roční výdělek)	15 474,05	18 009,21	19 689,21
Daňové zatížení poplatníka	23,23 %	10,65 %	2,32 %

Tabulka 14 zobrazuje daňové zatížení poplatníků v procentech, jejichž příjmy za každý měsíc zdaňovacího období dosáhly průměrné mzdy stanovené pro rok 2023 v České republice. Stejně jako u modelového příkladu 1 došlo ke zjištění, že největší daňová zátěž je kladena na bezdětné poplatníky, avšak na Slovensku je tato zátěž ještě větší než v ČR, kdy můžeme vidět, že slovenský daňový poplatník odvede skoro jednu čtvrtinu příjmů na povinné odvody, čímž jsou myšleny příspěvky na sociální a zdravotní pojištění a daň z příjmů. Kdežto český bezdětný daňový poplatník odvede na tyto povinné odvody oproti

slovenskému daňovému poplatníku o skoro deset procentních bodů méně. Daňová zátěž je téměř ekvivalentní pro poplatníky, kteří vyživují jedno dítě, nicméně o pár desetin je menší zatížení kladeno na poplatníky ve SR. U zaměstnanců, starajících se o dvě děti a dosahujících příjmů ve výši průměrného výdělku můžeme zaznamenat, že je opět menší daňové zatížení kladeno na zaměstnance pracující na Slovensku než v Česku. Z čehož plyne, že je daňové zatížení zaměstnanců vydělávající měsíčně průměrnou mzdu velice podobné jako v příkladu jedna, tedy bezdětní daňový poplatníci jsou více zatížení na Slovensku než v Česku, avšak na poplatníky mající děti je kladena větší daňová tíha v ČR.

Tabulka 14 Srovnání daňového zatížení poplatníků s příjmy ve výši průměrné mzdy v ČR a ve SR (zdroj: vlastní zpracování)

	Bezdětný poplatník	Poplatník s jedním dítětem	Poplatník se dvěma dětmi
ČR	13,87 %	10,73 %	6,12 %
SR	23,23 %	10,65 %	2,32 %

7.3 Modelový příklad 3 – Poplatníci s příjmy ve výši 5násobku průměrné mzdy

Modelový příklad 3 vychází z toho, že zaměstnanec v každém měsíci zdaňovacího období dosáhl mzdy ve výši 5násobku průměrné mzdy k zobrazení daňového zatížení poplatníků, jejíchž část příjmů podléhá vyšší sazbě daně. Opět se vychází z předpokladů, že poplatníci uplatňují daňovou úlevu na poplatníka, na manželku a na zaplacené úroky z hypotečního úvěru. V případech, kdy mají děti, jsou mladší 18 let a je na ně rovněž uplatněno daňové zvýhodnění.

Tabulka 15 vychází z úhrnu hrubých mezd, který představuje součet dvanácti měsíčních hrubých mezd ve výši 5násobku měsíční průměrné mzdy, za účelem zobrazení zdanění části příjmů 23 % sazbou. Základ daně je zjištěn rozdílem úhrnu hrubých mezd a nezdanitelné části základu daně ve formě zaplacených úroků z hypotečního úvěru. Zaokrouhlený základ daně na stokoruny dolů se rozděluje na dvě části. První část představuje 48násobek průměrné mzdy, resp. 1 935 552 Kč, ze kterého je vypočítána daň ve výši 15 % zaokrouhlená na dvě desetinná místa. Druhou část představuje rozdíl mezi zaokrouhleným základem daně a 48násobkem průměrné mzdy, tedy 463 848 Kč, z nějž je počítána daň v sazbě 23 % rovněž zaokrouhlená na dvě desetinná místa. Součtem těchto dvou částek daně a zaokrouhlením na celé koruny nahoru dochází ke zjištění celkové výše daně. Dalším krokem je uplatnění

základní slevy na poplatníka a slevy na manželku od vypočítané daně. Po odečtení slev od vypočítané daně se pro bezdětného poplatníka jedná o konečný daňový odvod. Poplatník s jedním dítětem si od daně snížené o slevy ještě uplatňuje daňové zvýhodnění na jedno dítě a tímto krokem pro něj dochází k výpočtu konečné daňové povinnosti. Daňové zvýhodnění na dvě děti si od daně po odečtení slev na dani odečetl poplatník vyživující dvě děti a výsledná částka je rovna výslednému daňovému odvodu. Sociální pojištění nepředstavuje 6,5 % z hrubých mezd, protože maximální vyměřovací základ, ze kterého je sociální pojištění počítáno je rovno 1 935 552 Kč, tudíž maximální výše sociálního pojistného, kterou poplatník za zdaňovací období odvede představuje 125 811 Kč. Zdravotní pojištění nemá určenou maximální výši, proto je počítáno standardně a představuje 4,5 % z hrubé mzdy.

Tabulka 15 Postup výpočtu daňového zatížení poplatníka s měsíční mzdou ve výši 5násobku průměrné mzdy v ČR (zdroj: vlastní zpracování)

Postup výpočtu daňového zatížení v CZK	**Bezdětný poplatník**	**Poplatník s jedním dítětem**	**Poplatník se dvěma dětmi**
Úhrn hrubých mezd za ZO	2 419 440	2 419 440	2 419 440
Nezdanitelné části základu daně §15 – úroky z hypotečního úvěru	20 000	20 000	20 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně	2 399 440	2 399 440	2 399 440
Zaokrouhlený základ daně na stokoruny dolů	2 399 400	2 399 400	2 399 400
Daň – 15 % sazba (do 1 935 552 Kč ZD)	290 332,80	290 332,80	290 332,80
Daň – 23 % sazby (nad 1 935 552 Kč ZD)	106 685,04	106 685,04	106 685,04
Daň celkem zaokrouhlená na celé koruny nahoru	397 018	397 018	397 018
Základní sleva na poplatníka §35ba	-30 840	-30 840	-30 840
Sleva na manželku §35ba	-24 840	-24 840	-24 840
Daň po odečtení slev na dani	341 338	341 338	341 338
Daňové zvýhodnění na jedno dítě §35c	0	15 204	15 204
Daňové zvýhodnění na druhé dítě §35c	0	0	22 320
Daňové zvýhodnění celkem	0	15 204	37 524
Odvod daně (+) /daňový bonus (-)	341 338	326 134	303 814

Úhrn zaplaceného pojistného na ZP zaměstnancem 4,5 %	108 876	108 876	108 876
Úhrn zaplaceného pojistného na SP zaměstnancem 6,5 %	125 811	125 811	125 811
Mzda po odpočtu veškerých odvodu (čistý roční výdělek)	1 843 415	1 858 619	1 880 939
Daňové zatížení poplatníka	23,81 %	23,18 %	22,26 %

Tabulka 16 ukazuje postup výpočtu daňového zatížení poplatníka, jehož příjem za zdaňovací období představuje součet měsíčních mezd ve výši 5násobku průměrné mzdy stanovené pro ČR v roce 2023. Stejně jako v předešlých příkladech nejprve došlo k přepočtu měsíční mzdy na eura a jeho následnému vynásobení dvanácti, tedy (201 620 Kč/24,007) *12 = 100 780,56. Po odečtení celkových pojistných příspěvků od úhrnu hrubých mezd je vypočítán základ daně. V tomto případě se však základ daně neponižuje o nezdanitelné části základu daně na poplatníka (NČZDP), jelikož základ daně převyšuje 21 754,18 €, tudíž je NČZDP počítána jako rozdíl mezi 44,2násobek sumy platného životního minima, který se rovná 10 361,36 € a jednou čtvrtinou základu daně, tedy 21 818,97 € výsledkem tohoto rozdílu je částka - 11 457,61 € a v případě, že je výsledná částka v mínusu je nezdanitelná část základu daně nulová. Základ daně však nelze snížit ani o nezdanitelnou část základu daně na manželku, jelikož poplatník dosáhl za ZO základu daně většího, než je 176,8násobek platného životního minima (41 445,46 €), takže je NČZDM počítána jako rozdíl 63,4násobku platného životního minima (14 862,23 €) a jedné čtvrtiny základu daně poplatníka, v tomto případě je výsledek -6 956,74 €, z čehož plyne, že je i NČZDM nulová, stejně jako NČZDP.

Z upraveného základu daně, který odpovídá stejné částce jako původní základ daně, je zjišťována daň, která je do částky 41 445,46 € počítána v 19 % sazbě a na část, která tuto částku přesahuje, tedy na 45 830,42 € se uplatňuje sazba 25 %. Součet těchto dvou částek reprezentuje celkovou daň.

Poplatník nevyživující žádné dítě si od daně odečte ještě daňový bonus na zaplacené úroky, jelikož se předpokládá, že splňuje veškeré podmínky k uplatnění dané daňové úlevy, čímž se pro něj jedná o vyčíslení konečného daňového odvodu. Poplatník s jedním dítětem, daňový bonus uplatňuje v plné částce 1 680 €, protože 20 % jeho základu daně je rovno 17 455,18 €. Daňový bonus na dvě děti v plné výši 3 360 € využívá poplatník se dvěma dětmi, jelikož 27 % jeho základu daně odpovídá 23 564,49 €. Rovněž poplatníkům s dětmi

je daň snížená o daňový bonus na zaplacené úroky, jelikož splňují podmínky k jejich využití. A tímto krokem došlo ke zjištění i jejich daňové povinnosti.

Tabulka 16 Postup výpočtu daňového zatížení poplatníka s měsíční mzdou ve výši 5násobku průměrné mzdy ve SR (zdroj: vlastní zpracování)

Postup výpočtu daňového zatížení v EUR	**Bezdětný poplatník**	**Poplatník s jedním dítětem**	**Poplatník se dvěma dětmi**
Úhrn hrubých mezd za ZO	100 780,56	100 780,56	100 780,56
Úhrn zaplaceného pojistného na ZP zaměstnancem 4 %	4 031,28	4 031,28	4 031,28
Úhrn zaplaceného pojistného na SP zaměstnancem 9,4 %	9 473,4	9 473,4	9 473,4
Úhrn pojistných příspěvků	13 504,68	13 504,68	13 504,68
Základ daně	87 275,88	87 275,88	87 275,88
Nezdanitelné části základu daně §11 - na poplatníka	0	0	0
Nezdanitelné části základu daně §11 - na manželku	0	0	0
Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně	87 275,88	87 275,88	87 275,88
Daň – 19 % sazba (do 41 445,46 €)	7 874,64	7 874,64	7 874,64
Daň – 25 % sazba (nad 41 445,46 €)	11 457,61	11 457,61	11 457,61
Daň celkem	19 332,25	19 332,25	19 332,25
Daňový bonus na vyživované dítě/děti §33	0	1 680	3 360
Daňový bonus na zaplacené úroky §33a	400	400	400
Odvod daně (+) /daňový bonus (-)	18 932,25	17 252,25	15 572,25
Mzda po odpočtu veškerých odvodu (čistý roční výdělek)	68 343,63	70 023,63	71 703,63
Daňové zatížení poplatníka	32,19 %	30,52 %	28,85 %

Tabulka 17 prezentuje daňové zatížení poplatníků v případě, že jejich měsíční příjem je ve výši 5násobku průměrné mzdy stanovené pro ČR v roce 2023, uplatňujících daňové úlevy na poplatníka, na manželku a ve formě zaplacených úroků z hypotečního úvěru, nevyživující žádné dítě, vyživující jedno dítě nebo dvě děti v ČR a ve SR. Je očividné, že v obou státech

je daňové zatížení při daných příjmech, nehledě na počet vyživovaných dětí, na skoro stejné úrovni.

V České republice lze zaznamenat, že poplatník vydělávající 5násobek průměrné mzdy každý měsíc odvede ze svého příjmů skoro jednu čtvrtinu na povinné odvody a významně se toto zatížení neliší ani v případech, kdy je poplatník bezdětný, má jedno nebo dvě děti, z toho důvodu, že částka daňového zvýhodnění na děti je oproti poplatníkova výdělku poměrně zanedbatelná. Na Slovensku je toto zatížení o okolo 6,5 až 8,5 procentních bodů vyšší než v Česku. Avšak stejně jako v ČR se daňové zatížení poplatníků při daném výdělku moc neliší i přes to, že mají jiný počet dětí a uplatňují jiné výše daňových úlev. Z čehož vyplývá, že v tomto případě, kdy má poplatník nadprůměrně vysoký výdělek je jeho daňové zatížení větší na Slovensku než v Česku.

Tabulka 17 Srovnání daňového zatížení poplatníků s příjmy ve výši 5násobku průměrné měsíční mzdy v ČR a ve SR (zdroj: vlastní zpracování)

	Bezdětný poplatník	Poplatník s jedním dítětem	Poplatník se dvěma dětmi
ČR	23,81 %	23,18 %	22,26 %
SR	32,19 %	30,52 %	28,85 %

8 SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ

Za účelem zobrazení a porovnání daňového zatížení vybraných poplatníků je níže zpracován graf, který shrnuje výsledky všech modelových příkladů.

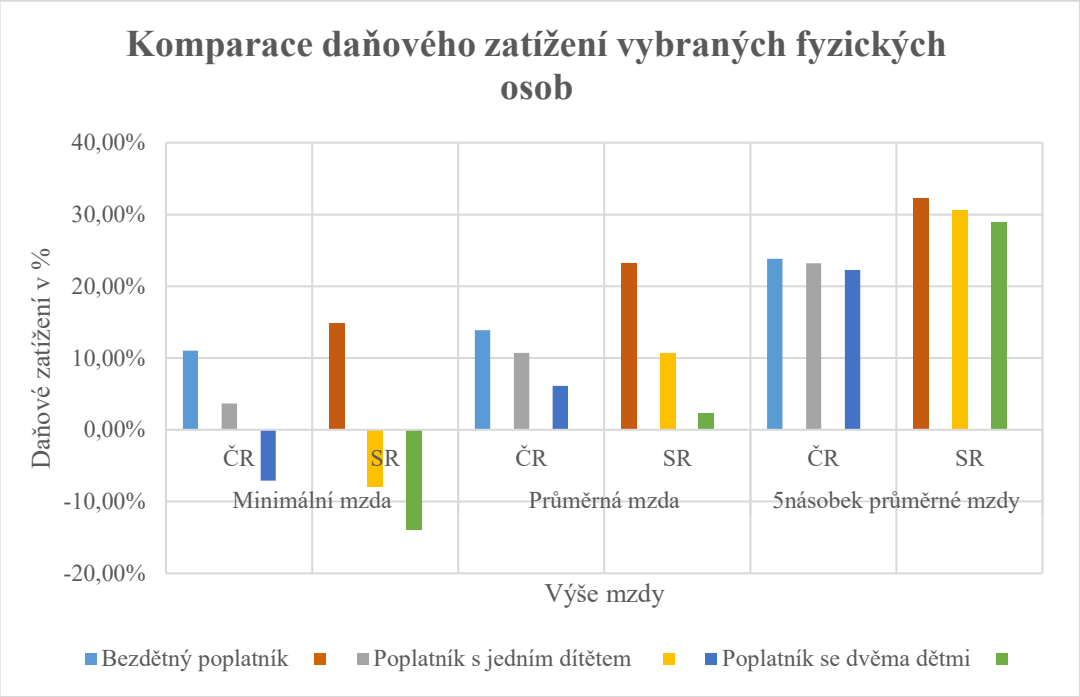

Obrázek 3 Graf komparace daňového zatížení vybraných fyzických osob (zdroj: vlastní zpracování)

Obrázek 3 znázorňuje graf zobrazující daňové zatížení vybraných poplatníků, které bylo počítáno výše, na modelových příkladech. Na vodorovné ose grafu je umístěn výdělek, kterého poplatník za každý měsíc zdaňovacího období dosáhl a zároveň je rozčleněn na daňové poplatníky České republiky a Slovenské republiky a na počet dětí vyživovaných fyzickou osobou. Na ose svislé je zaznamenáno daňové zatížení v procentech.

Na první pohled je zřetelné, že s narůstajícím příjmem zaměstnanců daňové zatížení roste, což je poměrně předpokládaný jev, jelikož jsou všechny povinné odvody, které splňují charakteristiku daně, tedy i příspěvky na sociální a zdravotní pojištění, počítány v procentech z hrubé mzdy, tedy s narůstajícím příjmem narůstají povinné odvody z této mzdy.

Je rovněž očividné, že s narůstajícím počtem dětí, o které se poplatník stará se daňové zatížení snižuje, a to u všech velikostí příjmů v obou zemích. V ČR je uplatnění daňového zvýhodnění na děti spravedlivější, jelikož si jej mohou uplatnit při splnění zákonem daných podmínek všichni poplatníci ve stejné částce nehledě na velikost daňového základu a věk

dítěte. Na Slovensku však systém uplatnění daňového bonusu na děti funguje tak, že je sice stanovená pevná výše tohoto bonusu, která se odvíjí od toho, zda je dítě starší nebo mladší 18 let, ale poplatníci si jej mohou uplatnit jen do daného procenta ze základu daně. Z čehož plyne, že zaměstnanci s nižšími příjmy většinou nedosáhnou na uplatnění plné výše tohoto bonusu, avšak poplatníci s vyššími příjmy ano. Nerovnoměrně stanovená je také výše daňového bonusu na děti do 18 let, které je v měsíční částce 140 € a na děti nad 18 let ve výši 50 € měsíčně. Na základě autorova pohledu je totiž na rodiče kladena větší finanční zátěž, když je dítě starší 18 let, jelikož v mnoha případech je dítě nuceno za účelem kvalitnějšího vzdělání dojíždět na střední či vysoké školy, s čímž vznikají náklady na dopravu, ubytování a stravování. Zároveň je pochopitelné, že je dítě dostatečně vyspělé na to, aby si samo přivydělávalo, avšak často na úkor akademických výsledků. V zájmu států by mělo být, aby se zvyšovala vzdělanost obyvatelstva, a tudíž by stálo za zhodnocení upravení výše daňového bonusu.

Dále státy usilují o kladení menší daňové zátěže na poplatníky s nižšími příjmy, což lze v grafu vidět při zaměření se především na poplatníky vyživující dvě děti při příjmech odpovídajících minimální mzdě, jak v ČR, tak na Slovensku, kdy došlo k vyčíslení tak velkého daňového bonusu, že jejich celková daňová povinnost dosáhla mínusových hodnot. K tomuto závěru došlo tak, že rozdíl hrubé mzdy a povinných příspěvků na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění a následné přičtení daňového bonusu zobrazil čistý příjem v částce vyšší, než byl příjem hrubý.

V úvodní kapitole praktické části však byly porovnány všechny daňové výhody, kterými mohou poplatníci svou daň optimalizovat. V příkladech však byly vedle již zmíněného daňového bonusu na vyživované děti uplatněny daňové úlevy na poplatníka, na manželku a ve formě úroků z hypotečního úvěru, jejichž nárokování je rozhodně jednodušší v ČR, kde není zapotřebí splnění tolika podmínek. Při uplatnění daňové úlevy na poplatníka, která je na Slovensku ve formě nezdanitelné části základu daně se její výše odvíjí od velikosti základu daně poplatníka, kdežto v ČR má na ní nárok ve stejné výši každý poplatník. Podobná situace je i při využívání daňové úspory na manželku, kdy v tomto případě už je i v ČR více regulováno její uplatnění, avšak stále méně než ve SR, kde se výše této úlevy odvíjí od velikosti základu daně poplatníka, manželky, ale také musí manželka splnit jednu z podmínek uvedených v zákoně. Avšak nejsložitější uplatnění je daňového bonusu na zaplacené úroky na Slovensku, kde je za potřebí splnění spoustu podmínek, jak týkajících se výše úvěru, tak výše základu daně poplatníka, ale také věku poplatníka, předpokládané délky

splacení úvěru ale zároveň je výše tohoto bonusu v částce představující 50 % zaplacených úroků, nejvíce však 400 € a nejdéle může být uplatňován pouze 5 zdaňovacích období. V ČR je tato daňová úspora ve formě nezdanitelné části základu daně a také je omezená podmínkami, avšak nejedná se o těžko splnitelné podmínky a ani její výše není tak omezená jako na Slovensku. Z čehož plyne, že by Slovenská republika měla usilovat o zjednodušení procesu spojených s uplatňováním daňových výhod a snížení byrokratických překážek, které občané musí při jejich využívání překonávat. Avšak zjednodušení daňové legislativy by bylo uvítáno také v ČR, jelikož pro poplatníky neorientující se v dané oblasti je rovněž obtížnější daňový zákon pochopit a vědět na jaké daňové úlevy mají nárok.

Z grafového zobrazení vyplývá, že daňové zatížení vybraných zaměstnanců je v obou zemích velice podobné, avšak v pěti z devíti modelových příkladů vyšla celková daňová zátěž poplatníků v Česku nižší než na Slovensku.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce byla zpracována za účelem srovnání daňového zatížení příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Teoretická část vychází z odborné literatury zabývající se základními daňovými pojmy, daňovými systémy porovnávaných zemí, avšak největší zřetel byla kladena na konstrukční prvky daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

Praktická část se v první řadě zabývala komparací legislativních úprav daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v obou zemích, jejíž výstupem bylo zjištění, že i přes mnohé podobnosti v daňových zákonech existují významné rozdíly, které daňové zatížení jednotlivců mohou výrazně ovlivnit. Jedná se například o daňové úlevy, které jsou v daných státech podobné, avšak k jejich uplatnění je zapotřebí splnění jiných podmínek, z čehož následně plyne, že v jedné zemi je daňová úleva uplatněna a v druhé nikoliv. Zároveň bylo zjištěno, že se v české daňové legislativě nachází více možností ve formě různých daňových úlev než na Slovensku. Následně došlo k vytvoření modelových příkladů, ve kterých byly aplikovány odborné poznatky týkající se dané problematiky. Příklady byly vytvářeny tak, aby bylo zobrazeno daňové zatížení poplatníků s příjmy ve všech velikostech, tedy ve výši minimální, průměrné a nadprůměrné. Dále dochází k rozdělení na bezdětné poplatníky, poplatníky vyživující jedno dítě a vyživující dvě děti. Zohledněno je uplatnění daňových úlev na poplatníka, na manželku a ve formě zaplacených úroků z hypotečního úvěru. Výsledky těchto modelových příkladů ukázali, že při všech výších příjmů bylo největší zatížení kladeno na slovenské bezdětné daňové poplatníky. Vyživovali-li fyzické osoby alespoň jedno dítě a měli příjem ve velikosti minimální nebo průměrné mzdy byla vyšší daňová zátěž kladena na české daňové poplatníky. Dosahovali-li poplatníci nadprůměrného příjmů bylo zjištěno nižší zatížení v ČR. Obecně vzato je daňové zatížení příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v porovnávaných zemích velice vyrovnané, avšak v práci se vycházelo z předpokladu, že poplatníci ve většině případů splňovali v obou zemích podmínky k nárokování vybraných daňových výhod. K uplatnění určitých daňových úlev je zapotřebí dodržení zákonem daných podmínek, jejichž splnění není tak náročné v ČR jako na Slovensku. Podmínky nárokování a uplatňování jiných druhů daňových úlev, než které byli zohledněny v této práci by mohli být východiskem pro další výzkum.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

podle použité citační normy ČSN ISO 690:2022

Literatura

European tax handbook. 32nd ed. Amsterdam: International Bureau of Fiscal Documentation, 2021. ISBN 978-90-8722-690-9.

KLIMEŠOVÁ, Ludmila. *Daňová optimalizace*. 2. aktualizované vydání. Právo a management. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2018. ISBN 9788087974179.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-165-3.

RINDOVÁ, Iva a ROHLÍKOVÁ, Jana. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2023*. 31. aktualizované vydání. Daně (ANAG). Olomouc: ANAG, 2023. ISBN 978-80-7554-381-3.

SCHULTZOVÁ, Anna. *Daňovníctvo: učebnica*. Prvé vydanie. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7552-509-3.

ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. 2., aktualizované vydání. Vzdělávání a certifikace účetních. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 9788075523150.

VÁLEK, Juraj; RABATINOVÁ, Marcela; KUŠNÍROVÁ, Jana a IHNATIŠINOVÁ, Denisa. *Daňovníctvo: učebnica.* 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023. ISBN 978-80-7676-736-2.

VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana. *Daňový systém ČR 2022*. 16. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-362-3.

VANČUROVÁ, Alena. *Zdanění osobních příjmů*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-236-7.

Online zdroje

ČSÚ zveřejnil další údaje o plodnosti žen ze Sčítání 2021, 2022. Online. Český statistický úřad. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/csu-zverejnil-dalsi-udaje-o-plodnosti-zen-ze-scitani-2021. [cit. 2024-03-03].

ĎURIŠ, Sarah, 2022. *Odvody zamestnanca a zamestnávateľa v roku 2023.* Online. Podnikajte.sk. 26.9.2022. Dostupné z: https://www.podnikajte.sk/socialne-a-zdravotne-odvody/odvody-zamestnanca-zamestnavatela-2023. [cit. 2024-01-10].

KAGAN, Julia, 2021. *Effective Tax Rate: How It's Calculated and How It Works*. Online. Investopedia. Nov. 3, 2022. Dostupné z: https://www.investopedia.com/terms/e/effectivetaxrate.asp#toc-what-is-the-effective-tax-rate. [cit. 2023-11-09].

Kurzy devizového trhu – měsíční kumulované průměry, 2024. Online. Česká národní banka. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/devizovy-trh/kurzy-devizoveho-trhu/kurzy-devizoveho-trhu/prumerne_mena.html?mena=€. [cit. 2024-02-01].

Minimálna mzda a minimálne mzdové nároky v roku 2023, 2022. Online. Národný inšpektorát práce. Dostupné z: https://www.ip.gov.sk/minimalna-mzda-a-minimalne-mzdove-naroky-v-roku-2023/. [cit. 2024-03-04].

Nárok na daňový bonus v roku 2023. Online. Finančné riaditeľstvo SR. Dostupné z: https://podpora.financnasprava.sk/861865-N%C3%A1rok-na-da%C5%88ov%C3%BD-bonus-v-roku-2023. [cit. 2024-01-09].

Nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka v roku 2023. Online. Finančné riaditeľstvo SR. Dostupné z: https://podpora.financnasprava.sk/312454-Nezdanite%C4%BEn%C3%A1-%C4%8Das%C5%A5-z%C3%A1kladu-dane-na-da%C5%88ovn%C3%ADka-v-roku-2023. [cit. 2024-01-08].

Nové vymeriavacie základy pre platenie poistného od 1. januára 2023 sú už známe, 2022. Online. Sociálna poisťovňa. Dostupné z: https://www.socpoist.sk/news/nove-vymeriavacie-zaklady-pre-platenie-poistneho-od-1-januara-2023-su-uz-zname. [cit. 2024-01-10].

Odvody od januára 2023, 2023. Online. DÔVERA zdravotná poisťovňa, a.s. Dostupné z: https://www.dovera.sk/platitel/zamestnavatel/tema-legislativne-informacie/odvody-od-januara-2023. [cit. 2024-01-10].

OECD 2023, Taxing Wages 2023: *Indexation of Labour Taxation and Benefits in OECD Countries.* Online. Paris: OECD Publishing. ISBN 9789264670914. Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/8c99fa4d-en/index.html?itemId=/content/publication/8c99fa4d-en. [cit. 2024-01-09].

OECD, 2023. *Revenue Statistics 2023: Tax Revenue Buoyancy in OECD Countries*. Online. Paris: OECD Publishing. ISBN 9789264495562. Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/9d0453d5-en/index.html?itemId=/content/publication/9d0453d5-en. [cit. 2024-01-04].

Sociální a zdravotní pojištění. Online. FINANCE.CZ. Dostupné z: https://www.finance.cz/dane-a-mzda/mzda/odvody-socialniho-a-zdravotniho-pojisteni/. [cit. 2024-01-22].

Sociální pojištění v roce 2024. Online. Ministerstvo práce a sociálních věcí. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/web/cz/socialni-pojisteni. [cit. 2024-01-20].

Právní předpisy

ČESKO, 1993. *Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční*. Online. In: Zákony pro lidi. Dostupné z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-16/zneni-20220701 [cit. 2024-17-01].

ČESKO, 1992. *Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí*. Online. In: Zákony pro lidi. Dostupné z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-338/zneni-20210101 [cit. 2024-17-01].

ČESKO, 1992. *Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů*. Online. In: Zákony pro lidi. Dostupné z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586/zneni-20231001#Sum [cit. 2024-17-01].

ČESKO, 2003. *Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních*. Online. In: Beck-online. Dostupné z: https://app-beck-online-cz.proxy.k.utb.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgazv6mzvgmwtmny [cit. 2024-17-01].

ČESKO, 2004. *Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty*. Online. In: Zákony pro lidi. Dostupné z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-235/zneni-20230923 [cit. 2024-17-01]

SLOVENSKO, 1964. *Zákon č. 40/1964 Zb., Občianský zákonník*. Online. In: Zákony pre ludi. Dostupné z: https://www.zakonypreludi.sk/zz/1964-40. [cit. 2023-11-14].

SLOVENSKO, 2001. *Zákon č.311/2001 Z. z., Zákonník práce*. Online. In: Zákony pre ludi Dostupné z: https://www.zakonypreludi.sk/zz/2001-311/znenie-20230601#Sum. [cit. 2024-01-04].

SLOVENSKO, 2003. *Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov*. Online. In: Slov-Lex. Dostupné z: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/595/. [cit. 2023-11-05].

SLOVENSKO, 2004. *Zákon č. 222/2004 Z. z., o dani z pridanej hodnoty*. Online. In: Slov-Lex. Dostupné z: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2004/222/ZZ_2004_222_20230401.pdf. [cit. 2023-11-24].

SLOVENSKO, 2004. *Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.* Online. In: Slov-Lex. Dostupné z: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2004/582/ZZ_2004_582_20230901.pdf.[cit. 2023-11-18].

SLOVENSKO, 2014. *Zákon č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov*. Online. In: Slov-Lex. Dostupné z: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2014/361/ZZ_2014_361_20201201.pdf. [cit. 2023-11-18].

SLOVENSKO, 2018. *Zákon č. 213/2018 Z. z. o dani z poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov*. Online. In: Slov-Lex. Dostupné z: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2018/213/ZZ_2018_213_20220101.pdf. [cit. 2023-11-24].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
EHP	Evropský hospodářský prostor
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
HM	Hrubá mzda
Kč	Koruna česká
NČZD	Nezdanitelná část základu daně
NČZDM	Nezdanitelná část základu daně na manželku/manžela
NČZDP	Nezdanitelná část základu daně na poplatníka
SR	Slovenská republika
ZD	Základ daně
ZO	Zdaňovací období

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Daňová soustava České republiky.....17
Obrázek 2 Daňový soustava Slovenské republiky.....29
Obrázek 3 Graf komparace daňového zatížení vybraných fyzických osob.....65

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Postup výpočtu daně z příjmů FO ze závislé činnosti v ČR 22

Tabulka 2 Postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob ve SR 37

Tabulka 3 Procentuální limit základu daně k uplatnění daňového bonusu na dítě 41

Tabulka 4 Složení pojistného na sociální pojištění hrazené zaměstnancem a zaměstnavatelem 43

Tabulka 5 Sazby daně z příjmů FO v ČR a ve SR 46

Tabulka 6 Porovnání sazeb pojistného na zdravotní pojištění v ČR a ve SR 47

Tabulka 7 Porovnání složení pojistného na sociální zabezpečení v ČR a ve SR 49

Tabulka 8 Srovnání maximální výše pojistného na sociální zabezpečení 50

Tabulka 9 Postup výpočtu daňového zatížení poplatníka s příjmy ve výši minimální mzdy v ČR 52

Tabulka 10 Postup výpočtu daňového zatížení poplatníka s příjmy ve výši minimální mzdy ve SR 54

Tabulka 11 Srovnání daňového zatížení poplatníků s příjmy ve výši minimální mzdy v ČR a ve SR 56

Tabulka 12 Postup výpočtu daňového zatížení poplatníka s příjmy ve výši průměrné mzdy v ČR 57

Tabulka 13 Postup výpočtu daňového zatížení poplatníka s příjmy ve výši průměrné mzdy ve SR 59

Tabulka 14 Srovnání daňového zatížení poplatníků s příjmy ve výši průměrné mzdy v ČR a ve SR 60

Tabulka 15 Postup výpočtu daňového zatížení poplatníka s měsíční mzdou ve výši 5násobku průměrné mzdy v ČR 61

Tabulka 16 Postup výpočtu daňového zatížení poplatníka s měsíční mzdou ve výši 5násobku průměrné mzdy ve SR 63

Tabulka 17 Srovnání daňového zatížení poplatníků s příjmy ve výši 5násobku průměrné měsíční mzdy v ČR a ve SR 64